2021 1

Jėzuitai

Geriau tarnauti misijai

Jėzuitai

2021 1

JĖZUITAI
Centrinėje Europoje

Mielieji jėzuitų bičiuliai, rėmėjai, bendradarbiai, visi ištikimieji žurnalo „Laiškai bičiuliams“ skaitytojai!
Labai džiaugiamės jūsų patikima draugyste ir ištikima kelione kartu su 39 šio žurnalo numeriais. Šį pavasarį buvo įkurta nauja Centrinės Europos jėzuitų provincija (*ECE*), kurios dalimi tapo ir Lietuva. Prasideda kitas mūsų kelionės etapas su nauju žurnalu „Jėzuitai“. Viliamės, kad jis bus ne mažiau įdomus. Jame rasite aktualių straipsnių tikėjimo, dvasingumo, istorijos ir dabarties temomis. Čia pasakosime apie kartu su jumis nuveiktus darbus ir dalinsimės ateities planais. Tikimės, kad vėl keliausime kartu, vieni kitus palaikydami, vieni už kitus melsdamiesi, patirdami bendrystę, o ignaciškasis dvasingumas mums padės augti Dievo ir žmonių meile.

T. Vidmantas Šimkūnas, SJ

PROVINCIJOJE

1 Dinamiška Draugijos tapatybė
3 Jėzuitai Centrinėje Europoje: kas atsakingas?
5 Geriau tarnauti misijai
7 Provincijos globėjas – šv. Petras Kanizijus

TIKĖJIMAS

8 Šventieji globėjai
10 Kaip perteikti jėzuitų dvasingumą?

PAŠAUKIMAS

12 Apie pašaukimą
14 Apie vieną jėzuitišką praktiką
20 Su Dievu virtuvėje...

DVASINGUMAS

23 Kaip mano misija keitė santykį su Jėzumi

DRAUGIJOJE

24 Būti neturtingiems, kad gyventume kaip Jėzus

UGDYMAS

26 Tęsti ignaciškąją tradiciją

ISTORIJA

29 Lietuvos jėzuitai: tautybės ir kalbos

Vyr. redaktorius
Vidmantas Šimkūnas, SJ

Redaktorė
Jūratė Grabytė

Dailininkė
Jūratė Karašauskienė

Stilistė
Eglė Gudavičienė

Viršelyje iš kairės: KJG direktorius t. Aldonas Gudaitis, *ECE* provincijolas t. Bernhardas Bürgleris, KJG moksleiviai Anupras Jankauskis ir Milda Knabikaitė, t. Christianas Rutishauseris ir t. Hermannas Kügleris Kauno jėzuitų namų terasoje. Liaudos Mažeikienės nuotr. Plačiau apie svečių vizitą Lietuvoje skaitykite p. 5.

T. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Dinamiška Draugijos tapatybė

Jėzaus Draugijos charizma nuo pat jos įsteigimo yra „tarnystė sieloms". Šį lakonišką posakį smulkiau paaiškina pirminis Draugijos dokumentas *Formula instituti*. Skaitant jį ir kitus pagrindinius Jėzaus Draugijos dokumentus susidaro įspūdis, kad šv. Ignacas ir jo draugai jau tada, daugiau nei prieš 400 metų, suvokė, kad, norint išlaikyti savo vienuolijos tapatybę, ji turi būti dinamiška. Jis stengėsi taip surašyti Jėzaus Draugijos dokumentus ir gaires, kad, norėdamas likti ištikimas pirminei Draugijos charizmai ir misijai, privalai jas taikyti kūrybingai, atsižvelgdamas į laiko ir vietos kontekstą. Vėliau, Vatikano II susirinkimo metu, Bažnyčia prabilo apie laiko ženklus, kuriuos svarbu atpažinti kaip Dievo kalbėjimą.

Jėzaus Draugija laikoma viena pirmųjų globalios koncepcijos institucijų istorijoje. Jau pirmieji jėzuitai buvo kilę iš skirtingų šalių, kalbėjo įvairiomis kalbomis ir buvo pasiųsti į visus žemynus. Globali komunikacija, vykusi laiškais, padėjo jiems veikti visame pasaulyje, o darniai sugyventi – anuomet drąsus apsisprendimas krikščionybę įkultūrinti.

Nuo pat Jėzaus Draugijos pradžios siekta, kad organizacinės struktūros būtų kuo paprastesnės, lanksčios, funkcionalios ir kuo geriau tarnautų misijai. Draugijos generolas Adolfas Nicolás 2011 metais paragino atnaujinti provincijų struktūras visame pasaulyje.

Šiandien Bažnyčia ir visuomenė išgyvena fenomenalų poslinkį į globalizavimą ir visų sričių skaitmeninimą, užbaigiantį Europos modernius laikus. Nuo Vatikano II susirinkimo jėzuitai stengiasi, kad sekuliarioje ir diferencijuotoje visuomenėje žmonės galėtų gyventi krikščionišką gyvenimą. Norėdama atlikti savo misiją, Jėzaus Draugija turi kūrybingai atsiliepti į visuomenėje vykstančius pokyčius tiek savo struktūromis, tiek ugdymo sistema, tiek bendro gyvenimo formomis. Mums reikia lanksčios organizacijos, atnaujintų struktūrų, kurios išlaikytų kultūras pranokstančią ir sutaikinimą skatinančią kryptį, liktų ištikimos tikėjimo ir teisingumo charizmai, Evangelijoje bei krikščioniškoje antropologijoje įsišaknijusiam dvasingumui.

Po kruopščių parengiamųjų darbų, kuriuos kaip dvasinį procesą nuolat lydėjo jėzuitų ir jų bičiulių malda, 2021 m. balandžio 27 d. Fribūre (Šveicarijoje) buvo įkurta nauja Centrinės Europos provincija (*ECE*), apimanti Austriją, Latviją, Lietuvą, Vokietiją, Švediją ir Šveicariją. Austrijos, Vokietijos ir Šveicarijos provincijų jėzuitai glaudžiai bendradarbiauja jau seniai. Lietuvos ir Latvijos jėzuitai artimesnius ryšius su vokiškai kalbančiomis šalimis pradėjo megzti po politinių pokyčių, įvykusių prieš 30 metų. Taip išaugo įvairių darbų tinklai: akademinė ir miesto bažnyčių sielovada, fakultetai, rekolekcijų namai, suaugusiųjų ugdymo centrai, mokyklos. *ECE* provincijolu Draugijos generolas t. Arturo Sosa paskyrė ankstesnį Austrijos provincijolą t. Bernhardą Bürglerį,

o naujasis provincijolatas įsikūrė Miunchene. Nors ligtolinės provincijos liko kaip administraciniai regionai, šių šalių jėzuitai ir institucijos veikia kaip viena nauja provincija. 36-ios jos bendruomenės vienija 420 jėzuitų. Provincijolui padeda jo pasirinkti aštuoni delegatai įvairioms sritims bei konsultoriai (patarėjai). Bendra naujos provincijos kalba yra vokiečių, komunikacijai svarbi išlieka anglų kalba, kuri yra ir pagrindinė visos Jėzaus Draugijos kalba. Sielovada ir apaštaliniai darbai regionuose pagal seną Draugijos tradiciją vyksta vietos kalbomis.

Viliamės, kad naujos *ECE* provincijos įkūrimas padės matyti platesnį vaizdą Europos kontekste, geriau planuoti darbus, panaudoti išteklius, dar labiau skatins bendradarbiauti mūsų institucijas, keistis gerosiomis patirtimis ir pateisins pirminį lūkestį „geriau tarnauti sieloms“.

Gražvydas Bareišis

Jėzuitai Centrinėje Europoje: kas atsakingas?

Man, kaip jėzuitų bendradarbiui, Kauno jėzuitų gimnazijos alumnui ir Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčios bendruomenės nariui, svarbu suprasti, kas pasikeitė Jėzaus Draugijoje, 2021 m. balandžio 27 d. įsikūrus naujajai Centrinės Europos jėzuitų provincijai. Manau, kad tai taip pat rūpi Lietuvos ir Latvijos jėzuitų bičiuliams, rėmėjams Lietuvoje ir JAV, jėzuitų įsteigtų mokyklų ir Krikščioniškojo gyvenimo bendruomenių nariams.

Kokia bus naujosios provincijos struktūra, išsamiai buvo aptarta visomis mūsų regiono komunikacijos priemonėmis. Dar 2019 m. žurnalo „Laiškai bičiuliams“ rudens–žiemos numeryje (Nr. 36) t. Vidmantas Šimkūnas rašė: „Keturios provincijos, apimančios šešias šalis (Austriją, Latviją, Lietuvą, Švediją, Šveicariją ir Vokietiją), taps viena daugiataute, daugiakalbe ir daugiakultūre jėzuitų provincija.“ Buvusi Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincija su visais jėzuitais ir jų įstaigomis bei veiklomis Lietuvoje, Latvijoje ir, nepamirškime, Jungtinėse Amerikos Valstijose, šių metų balandį tapo lygiaverčiu naujosios provincijos regionu kaip ir kiti.

Naujai paskirtas *ECE* provincijolas t. Bernhardas Bürgleris apie naujosios provincijos steigimo iššūkius rašė laiške jėzuitams ir jų bendradarbiams: „Viena yra aišku: joks būsimas provincijolas ir jokia vadovų komanda nėra pajėgūs provincijų susijungimo įgyvendinti vieni patys. Čia reikia visų – kiekvieno iš Jūsų, mielieji broliai, bendradarbės ir bendradarbiai. Jei kiekvienas iš mūsų, kupinas pasitikėjimo, bus, kas jis yra, ir dosniai duos, ką turi, *ECE* projektas pavyks.“ Mano nuomone, tai labai išmintingi ir prasmingi žodžiai. Jie primena jėzuitų generalinio vyresniojo t. Arturo Sosos 2019 m. Vilniuje jėzuitų bičiuliams išsakytą prašymą padėti jėzuitams būti nuosekliems savo pradėtuose darbuose – ir vadovaujant dvasinėms pratyboms, ir kitose veiklose, kurių tikslas – „tarnauti sieloms“. O kiekvieno jėzuito yra prašoma būti atsakingam ir rūpintis naująja provincija, jos sėkme, pašaukimais, geradariais ir t. t. To pagrįstai tikisi naujasis provincijolas, kaip tikėtųsi ir bet kurios kitos organizacijos vadovas iš savo narių ar įstaigos darbuotojų.

Svarbiausius sprendimus, kaip įprasta jėzuitų provincijose, priima provincijolas. Tačiau, prieš priimdamas sprendimą, susijusį su jėzuitų darbais mūsų regione, Miunchene įsikūręs provincijolas visada kreipsis į Lietuvos jėzuitus, prašydamas suteikti informacijos ir įvertinti aplinkybes.

Vienas iš keturių provincijolo patarėjų, vadinamų konsultoriais, yra t. Aldonas Gudaitis. Provincijos konsultorių kolegija (lot. *consultare* – patarti) pataria ir padeda provincijolui priimti svarbiausius sprendimus. T. Aldonas reguliariai dalyvauja konsultorių

susitikimuose ir atstovauja mūsų kraštui, puikiai išmanydamas jo realybę. Anksčiau buvęs Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijolu bei konsultoriumi, šiuo metu jis yra Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius ir Kauno šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios rektorius, taip pat dalyvauja ir Baltijos jėzuitų plėtros projekto tarybos susitikimuose.

Kasdienius ekonominius, finansinius ir juridinius klausimus sprendžia, plėtros projektų įgyvendinimu ir informacijos sklaida mūsų regione rūpinasi biuras Vilniuje. Regioniniai biurai taip pat yra Vienoje (Austrija), Ciuriche (Šveicarija) ir Miunchene (Vokietija). Regiono biurui Vilniuje vadovauja t. Vidmantas Šimkūnas. Jis tiesiogiai bendrauja su provincijos ekonomu ir informuoja provincijos vadovybę apie bendruomenių bei įstaigų poreikius, prižiūri apaštalinius darbus ir ūkinę veiklą, dalyvauja planuojant provincijos finansus. T. Vidmantas ir kiti regiono biuro darbuotojai, pvz., aš, kaip Plėtros tarnybos vadovas, ar Rasa Darbutaitė – komunikacijos atstovė, priimame interesantų užklausas, jei reikia, nukreipiame juos tinkama linkme ir rūpinamės, kad kiekvienas gautų atsakymą jėzuitų vardu.

„Jei kiekvienas iš mūsų, kupinas pasitikėjimo, bus, kas jis yra, ir dosniai duos, ką turi, ECE projektas pavyks.“

Nauja pareigybė provincijos struktūroje – provincijolo delegatai apaštaliniams darbams ir bendruomenėms. Aštuoni delegatai yra atsakingi už jaunimą ir pašaukimus, mokyklas ir universitetus, sielovadą, dvasinį ugdymą ir rekolekcijų namus, socialinius ir ekologijos reikalus, jėzuitų ugdymą, jėzuitų bendruomenes ir jėzuitus senjorus. Delegatai – provincijolo paskirti atstovai toms sritims ir joms atstovaujantys provincijolui. Siekdami kuo geriau atsiliepti į provincijolo ir įvairių bendruomenių lūkesčius, delegatai privalo kuo labiau pažinti visus provincijos regionus, dažniau susitikti ir bendrauti su institucijų atstovais, koordinuoti bendradarbiavimą bei derinti interesus.

Rugsėjo pabaigoje kartu su provincijolu t. Bernhardu Bürgleriu Lietuvoje ir Latvijoje lankėsi mokyklų ir universitetų delegatas šveicaras jėzuitas t. Christianas Rutishauseris ir senjorų delegatas vokietis t. Hermannas Kügleris. Per kelias vizito dienas jie susitiko su jėzuitų mokyklų bendruomenėmis, lankėsi visuose jėzuitų namuose Lietuvoje ir Latvijoje bei Gyvenimo ir tikėjimo institute.

Siekiant plėtoti veiklas, imantis plėtros projektų ar prireikus konkrečių provincijolo sprendimų, Lietuvos ir Latvijos jėzuitams, mokykloms ir bendruomenėms, kaip anksčiau, taip ir ateityje, reikės rodyti iniciatyvą, atsakingai planuoti, turėti aiškią viziją.

Kartą su kolegomis Vilniuje juokavome, kad šių metų klausimas naujojoje provincijoje yra: kas už ką dabar atsakingas? Mums, jėzuitų bendradarbiams, bendruomenių nariams ir patiems jėzuitams kartais reikėtų prisiminti, kad kiekviena jėzuitų veikla, kaip ir anksčiau, turi vadovą: bažnyčia – rektorių, bendruomenė – namų vyresnįjį, mokykla – direktorių ar direktorę ir t. t. Kilus bendresnio pobūdžio klausimams, prireikus jėzuitų dalyvavimo, atstovavimo ar atsakymų, kiekvienas gali kreiptis į provincijos biurą Vilniuje interneto svetainėje *jezuitai.lt* nurodytais kontaktais. Į t. Aldoną Gudaitį, kaip provincijolo konsultorių, tiktų kreiptis, jei provincijos vadovybei reikia perduoti svarbią pas mus veikiančių ignaciškųjų bendruomenių ar kitos organizacijos žinią. Jėzuitų organizacijų, bendruomenių vadovai ar atstovai gali tiesiogiai kreiptis į atitinkamos srities delegatus ir išsakyti savo idėjas, planus, rūpesčius.

Daugiau informacijos apie Jėzaus Draugiją bei Centrinės Europos jėzuitų provinciją skaitykite interneto svetainės *jezuitai.lt* skiltyje *Apie mus*.

T. Bernhard Bürgler, SJ, provincijolas

Geriau tarnauti misijai

Prieš kurį laiką grįžau iš džiugaus vizito Lietuvoje ir Latvijoje. Kartu su mokyklų delegatu t. Christianu Rutishauseriu ir senjorų delegatu t. Hermannu Kügleriu rugsėjo pabaigoje turėjau galimybę susitikti su jėzuitais bei daugeliu jų bendradarbių Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Rygoje ir užmegzti su jais ryšius.

Daug sužinojau ne tik apie ilgą jėzuitų, prieš kelerius metus minėjusių jubiliejinę veiklos sukaktį Lietuvoje, istoriją, bet ir apie laiką, kai Draugijos veikla čia buvo slopinama, ir apie paskutiniuosius dešimtmečius, kai gražios jėzuitų bažnyčios vėl tapo dvasiniais centrais, o jėzuitų mokymo įstaigos ugdo naujas kartas.

Ypač didelį įspūdį paliko naujasis edukacinis medijų centras „Lojoteka“. Džiaugiuosi, kad mes, jėzuitai, kartu su Vilniaus jėzuitų gimnazija reaguojame į skaitmenizacijos iššūkius – skatindami kultūrinį ugdymą, deriname jį su šiuolaikinių medijų galimybėmis bei mokslo ir tikėjimo dialogu. Kauno jėzuitų gimnazija taip pat šioje srityje turi didelių planų.

Praėję metai mums visiems buvo nelengvi. Koronaviruso pandemija sutrikdė mūsų gyvenimą. Ypač mokyklos turėjo prisitaikyti prie greitai kintančių taisyklių arba net pakeisti įprastą mokymąsi naujais internetiniais būdais. Tik bendromis mokytojų, tėvų ir mokinių pastangomis pavyko išlaikyti ryšį ir tęsti mokymąsi, kai mokyklos buvo uždarytos.

Tuo pat metu mes, jėzuitai, įkūrėme naują, didesnę provinciją, apimančią Vokietiją, Lietuvą, Latviją, Austriją, Švediją ir Šveicariją, taigi ir skirtingas kalbas bei kultūras. Naujoji provincija yra didelis įvairiaspalvis darinys. Tai – didžiulis turtas, keliantis ir daug iššūkių. Sukūrėme naujas struktūras, skirtas vadovauti provincijai ir užtikrinti gerą administravimą regionuose. Dabar stebėsime, ar visa tai gerai veiks. Akivaizdu, kad naujos provincijos steigimo procesas dar nebaigtas – jis tik prasidėjo. Dar reikės atlikti būtinus pokyčius, daug ką suderinti ir toliau plėtoti. Tai darydami ir nuolatos klausdami „dėl ko?“, galime išlaikyti jautrumą Dievo valiai.

Draugijos generolas t. Arturo Sosa mus paragino „geriau tarnauti misijai“. Bendra jėzuitų ir visų, kurie ja dalijasi su mumis, misija turėtų būti mūsų veiksmų ir naujų struktūrų kompasas ir gairės: kur ir kaip mes, jėzuitai, ir mūsų bendradarbiai šiandien galime būti geriau matomi, reikalingesni ir veiklesni?

Galiausiai pandemijos sukelta krizė parodė, kad didžiausias mūsų laikų problemas galime spręsti tik kartu. Visų pirma, klimato apsaugos ir tvaraus išteklių naudojimo iššūkius galėsime tinkamai priimti tik tada, kai mąstysime plačiau ir veiksime kartu. Kaip pasaulinė Jėzaus Draugija, mes tikrai turime patirties šioje srityje.

Tokio bendro mąstymo ir veikimo kartu tikiuosi ir iš naujosios provincijos. Akiračio praplėtimas už savųjų ribų mus įgalina būti lankstesnius ir kūrybingesnius, taip pat atveria naujų kelių glaudžiau bendradarbiauti su visais, kuriuos sieja bendri ignaciškosios pedagogikos užmojai.

Mes, jėzuitai, naujojoje provincijoje imdamiesi apaštalavimo švietimo, dvasingumo ir socialinės gerovės srityse, įgyvendiname tai, ką Jėzaus Draugija visame pasaulyje nurodė kaip ateinančių dešimties metų gaires, paskelbdama „Visuotines apaštalines pirmenybes“: rodyti kelią pas Dievą, būti šalia nuskriaustųjų, lydėti jaunus žmones ir rūpintis mūsų bendraisiais namais.

Prieš 500 metų gimęs mūsų provincijos globėjas šventasis Petras Kanizijus, stengęsis kūrybiškai reaguoti į savo laiko sukrėtimus ir pokyčius, mums yra puikus pavyzdys. Jis keliavo po Europą, tiesdamas tiltus tarp vis labiau besiskiriančių dvasinių, kultūrinių ir religinių pasaulių. Neramiais sukrėtimų laikais kviečiamas į tarnystę, jis kaskart atsiliepdavo, idant Evangelijos žinią aiškiai ir suprantamai „išverstų“ konkrečiam laikui ir kultūrai.

Mes esame priklausomi nuo partnerių, ypač sunkmečiu. Džiaugiuosi ir esu labai dėkingas, kad remiate jėzuitų misiją Centrinėje Europoje.

Iš vokiečių kalbos išvertė
t. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Provincijos globėjas – šv. Petras Kanizijus

Šventuoju naujosios Centrinės Europos globėju pasirinktas jėzuitas Petras Kanizijus. Šiemet minime 500-ąsias šio „antrojo Vokietijos apaštalo“ (pirmuoju laikomas germanų gentis VIII a. evangelizavęs šventasis kankinys Bonifacas) gimimo metines.

Petras Kanizijus buvo pirmasis vokietis, įstojęs į Jėzaus Draugiją. 1556 m. Ignaco Lojolos paskirtas pirmuoju Aukštutinės Vokietijos provincijolu, jis buvo imperatoriaus patarėjas ir popiežiaus patikėtinis Vokietijoje. Kartu su bendražygiais Vokietijoje įkūrė 18 universitetų ir kolegijų (Prahoje, Miunchene, Augsburge, Ingolštate, Dilingene, Insbruke ir kt.). Po dviejų dešimtmečių provincijoje buvo maždaug 400 jėzuitų – aštuonis kartus daugiau nei 1555-aisiais.

Petras Kanizijus nuolatos keliavo po Šventosios Romos imperijos miestus, dėstydamas, mokydamas, pamokslaudamas ar dalyvaudamas pokalbiuose ir disputuose dėl tikėjimo dalykų, kuriuose vadovavosi iš savo mokytojo šv. Petro Favro perimta nuostata apie tikėjimą kalbėti ne vien oficialiai, iš sakyklos, bet ir privačiuose pokalbiuose.

Būdamas mokytas teologas, vyskupų patarėjas, Tridento susirinkimo dalyvis, pirmasis iš jėzuitų paskelbęs mariologinį veikalą, Kanizijus nesibodėjo „teologijos populiarinimo“ veiklos. Ir ne teologiniai raštai, o būtent katekizmai atnešė jų autoriui nemarią šlovę! Perėmęs Liuterio išpopuliarintą katekizmo (klausimų-atsakymų) formą, pirmiausia Kanizijus parengė plačiausią katekizmo redakciją, vėliau – trumpiausią, skirtą vaikams, tačiau populiariausia pasirodė esanti trečioji, vidurinioji, vadinama „mažuoju katekizmu“ (*Catechismus parvus*) – iki 2004 m. suskaičiuoti 1179 jo leidimai! Yra žinoma, kad iš šio

katekizmo mokėsi ir Vilniaus jėzuitų kolegijos gramatikos klasės mokiniai.

Petras Kanizijus mirė Šveicarijoje, Fribūre, paskutinėje savo įsteigtoje kolegijoje. Šiame mieste iki šiol gerbiamos 1864 m. palaimintuoju, o 1925 m. šventuoju ir Bažnyčios mokytoju paskelbto Petro Kanizijaus relikvijos.

Visuotinės Bažnyčios liturginiame kalendoriuje šv. Petrą Kanizijų prisimename gruodžio 21 d., o Jėzaus Draugijoje jis minimas įprasta data – balandžio 27-ąją.

T. Mindaugas Malinauskas, SJ

Šventieji globėjai

Šventieji globėjai yra Bažnyčios gerbiami šventi asmenys, kurių dangiškai globai Bažnyčia gali patikėti grupę žmonių, gyvenančių tam tikroje vietoje, atsidūrusių tam tikroje situacijoje, vykdančių tam tikras užduotis ar įsitraukusių į tam tikrą veiklą, galbūt – patiriančių tam tikrus sunkumus, besirūpinančių tam tikrais dalykais, daiktais ar gyvūnais, ar dar kaip nors kitaip tarpusavyje susietų.

Šventųjų globėjų vaidmuo nesikerta su Dievo visagalybe ar jo globa visiems žmonėms ir jai neprieštarauja, nes šventųjų globėjų galimybė išklausyti ir padėti besimeldžiantiems kyla iš Dievo jiems suteiktos visiškos, perkeistos, pašventintos vienybės su Kristumi – vieninteliu visų malonių Tarpininku tarp Dievo ir žmonių – ir jo galios. Todėl tikintieji, kreipdamiesi į šventuosius globėjus, gyvenusius žemėje kaip ir jie, bet Dievo malone išaukštintus danguje, kreipiasi į patį Dievą. Šventuosiuose jie atpažįsta ir savo žmogišką istoriją, ir Dievo garbę, ir galybę bei malonę, kurios suteiktos žmonėms. Jų gyvenimai Kristuje tikinčiuosius moko, drąsina, įkvepia, o bendravimas su jais maldoje taurina, tyrina, keičia. Taip tikintieji vis labiau atsiveria tos pačios Šventosios Dvasios veikimui, kuris akivaizdžiai matomas šventųjų gyvenimuose. Kitaip tariant, šventųjų globėjų užtarimas įmanomas dėl šventųjų bendrystės mistiniame Kristaus Kūne. Šventųjų bendrystė apima visus Bažnyčios, kuri yra Kristaus Kūnas, narius žemėje, skaistykloje ir danguje, todėl, vienijami tos pačios Kristaus Dvasios, jie dalijasi visai Bažnyčiai skirtu gėriu. Antra vertus, išklausytos šventųjų globėjų maldos rodo per Kristų užmegztą nepertraukiamą ryšį tarp Bažnyčios narių čia, žemėje, ir šventųjų danguje, drąsinantį ir kreipiantį rinktis šventumo ir vienybės su Kristumi kelią. Ši tikrovė ypatingu būdu išgyvenama švenčiant Bažnyčios liturgiją, kai susitinka ir vienijasi visa žemiškoji ir dangiškoji Bažnyčia.

Į šventuosius globėjus galima kreiptis įvairiais atvejais, ypač norint, kad išsipildytų Dievo valia ir būtų pašventintas gyvenimas, bet dažnai į juos kreipiamasi ypatingais atvejais ar progomis, susietomis su to šventojo globėjo vardu, gyvenimu ar įvykiais, kai jis patyrė ypatingą Dievo veikimą ir buvo vedamas šventumo keliu, kantriai su Dievo malone ištverdamas negalavimus ar net kankinystę, priimdamas antgamtines dovanas, ugdydamas dorybes, tarnaudamas Bažnyčioje, uoliai padėdamas kitiems, patirdamas stebuklų kaip Dievo artumo ir gailestingumo liudijimą. Šventųjų globėjų gyvenimas, persmelktas Dievo veikimo, turi reikšmę ne tik Bažnyčioje, bet ir pasaulyje. Ne tik tuo metu, kai gyveno žemėje, bet ir ateityje – tai visuomet išlieka Bažnyčios turtas. Todėl tokio gyvenimo pa-

traukti tikintieji, prašydami šventųjų globėjų užtarimo, taip pat tikisi ir dažnai sulaukia panašaus Dievo veikimo savo gyvenimuose.

Bažnyčia nuo pirmųjų amžių rinkdavosi minėti šventųjų kankinių prie jų kapų, ant kurių statydavo šventoves ir prašydavo jų užtarimo, ypač švęsdami tam skirtą liturgiją. Miestus ir vietoves patikėdavo atskiriems šventiesiems, kur jų gyventa ir veikta. Paprastai tikintieji, trokšdami šventojo globėjo globos, apsaugos ir užtarimo, per Bažnyčią pašvenčia vietas, bažnyčias ar kitus pastatus, žmonių grupes, konkrečias dienas kokio nors šventojo globai. Maldomis, liturginiais veiksmais, dėkingumo ženklais, pvz., votais, aukomis Bažnyčiai ir jos geriems darbams tikintieji siekia tų globėjų užtarimo pas Dievą sau ir kitiems. Jei tikintieji turi tėvų ir krikšto tėvų jiems parinktą dangiškąjį globėją ar globėjus arba pasirinktą globėją priimant Sutvirtinimo sakramentą, privalėtų pažinti savo šventųjų globėjų gyvenimus, o jų minėjimo dieną švęsti ir prašyti to šventojo pagalbos, globos, užtarimo ir iš jo gyvenimo mokytis, kaip įgyti tam tikrų dorybių bei su vis didesne meile tarnauti žmonėms ir Dievui.

T. Vytauto Sadausko, SJ, nuotr.

T. Michael Bordt, SJ

Kaip perteikti jėzuitų dvasingumą?

Mano tikėjimas prasidėjo patirta Jėzaus meile, kai buvau dvidešimties. Evangelikų charizminės bendruomenės pamaldose, į kurias mane nuvedė draugas, išgyvenau atsivertimą. Šios patirties tuo metu negalėjau suvokti niekaip kitaip, kaip visapusiškos meilės ir saugumo, kurio šaltinis yra Jėzus. Nors nuo to laiko praėjo daugiau nei keturiasdešimt metų, vis dar ja gyvenu.

Tiesa, bėgant laikui, mano tikėjimas ir meilė stiprėjo. Naujos gyvenimo patirtys leido man naujai interpretuoti ir kitaip suvokti savo tikėjimą. Iš pradžių tai mane stebino, bet tapo aišku, kad dėl daugybės naujų patirčių, kurias gyvenime įgyjame, keičiasi ir mūsų žmogiškieji santykiai bei jų supratimas. Kaip ir mūsų meilė Dievui. Mes vis iš naujo jį pažįstame. Ieškome ir randame Dievą ten, kur anksčiau nė neįsivaizdavome.

Tai ypač aiškiai suvokiau per paskutiniuosius dešimt metų, įkūręs Filosofijos ir lyderystės institutą, kuriame mokau ir palydžiu ne tik aukščiausio lygio vadovus, bet ir jaunuosius startuolius, pradedančiuosius verslininkus, dažnai perimančius šeimos įmones. Dirbdami institute nagrinėjome, kaip mes, jėzuitai, ugdomės vienuolijoje, kokie yra svarbūs žingsniai naujokyne, kai pas mus ateina jauni ar jau ne tokie jauni vyrai, ieškodami Dievo valios savo gyvenimui. Terciate, praėjus daugeliui metų po įstojimo į vienuoliją, jėzuitai dar kartą giliai apžvelgia savo gyvenimą ir jį apmąsto, kad paskui aktyviai apaštalautų su nauju pasiryžimu ir jėga.

Religinėje aplinkoje gera gimti ir augti, bet bloga joje mirti

Greitai mums tapo aišku, kad visko centre yra Dvasinės pratybos, meditacija, malda. Mūsų tapatybės pagrindas yra mūsų dvasingumas. Tai geriausia ir vertingiausia, ką galime perduoti. Tačiau kėlėme klausimą, kaip tai padaryti? Kaip medituoti, kai netiki į Dievą? Daugelis didelių aukščiausio lygio korporacijų vadovų vis dar turėjo bent biografinių ryšių su krikščioniškuoju tikėjimu ir Bažnyčia, tačiau mūsų mokomi jaunuoliai, kurių beveik visi yra įgiję mokslinį ir techninį išsilavinimą, paprastai jo jau nebeturi. Net ir tie, kurie užaugo Bavarijoje.

Ieškant būdų, kaip perteikti jėzuitų vienuolijos dvasingumą, mums neabejotinai padėjo tai, kad daugelis jaunų žmonių yra labai atviri meditacijai ir kitiems dvasiniams dalykams. Šiandien žmonės medituoja ne tik rekolekcijų namuose ir vienuolynuose, bet ir jogos studijose bei didelėse verslo įmonėse. Labai išaugo skaičius internetinių programėlių, supažindinančių su meditacija. Daugelis jų nėra rimtos, ir tik pamažu grūdai pradeda atsiskirti nuo pelų. Dėl to mūsų užduotis, man atrodo, yra dar svarbesnė.

Mano dvasingumą suformavo dvi konkrečios patirtys. Pirma – dvasinės pratybos, su kuriomis susipažinau religinėje aplinkoje ir kurias daugelį metų pats vedžiau kitiems. Tačiau jos gali būti pateiktos ir už šios aplinkos

ribų ir ne religine kalba. Klausimas apie Dievo valią daugeliui yra nesuprantamas, bet klausimas apie tai, kas daro gyvenimą visavertį ir prasmingą, atitinka daugelio žmonių troškimą. Antra – meditacijų poveikis tiems, kurie iš tiesų jas nuoširdžiai atlieka, nedaug skiriasi nuo dvasinių pratybų, atliekamų religiniame kontekste, poveikio. Auga vidinė laisvė, teigiamas požiūris į gyvenimą ir meilė, kuri tampa labiau visaapimanti, bei pasirengimas kentėti dėl to, ką myli.

„Religinėje aplinkoje gera gimti ir augti, bet bloga joje mirti“, – prieš daugelį metų vienas jėzuitas pasiūlė man šią mintį pasiimti į dvasinę kelionę. Dažnai ją prisimenu, nes ši mintis man labai padėjo. Žinoma, anas jėzuitas nenorėjo pasakyti, kad kuo daugiau žmonių senatvėje turėtų palikti Bažnyčią. Tačiau, kad ir kokia naudinga būtų konkreti religija, savo kalba, įvaizdžiais ir simboliais formuodama mūsų širdis ir suteikdama kryptį mūsų troškimams, svarbu atpažinti, kas yra tik įvaizdžiai, ir vis labiau gilintis į tikrovę, kurią šie įvaizdžiai išreiškia. Tai pasakytina net apie Jėzų, kuris, anot apaštalo, yra neregimojo Dievo atvaizdas (plg. Kol 1, 15) ir kas mato jį, mato Tėvą (plg. Jn 14, 9). Tai nekeičia mano meilės, tačiau nujaučiu, kad ji siekia kažko daug didesnio ir visapusiškesnio.

Iš vokiečių kalbos išvertė
t. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Jesuiten, 2021 2

T. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Apie pašaukimą

Vienas žvilgsnis iš daugelio

Prakalbus apie pašaukimą katalikiškoje aplinkoje, dažniausiai mintyse turima kunigystė arba vienuolystė. O kaip su gydytojais, mokytojais, konditeriais, inžinieriais ir kitų profesijų žmonėmis? Ar jų pasirinkimas nėra pašaukimas? Esu girdėjęs jauną moterį sakant: „Mano pašaukimas – būti mama.“ Tad pašaukimo sąvoka – plati ir daug apimanti. Todėl galime kalbėti apie pašaukimo ar pašaukimų lygmenis ir būdus, kuriais žmogus juos konkrečiai įgyvendina.

Dievas mus pašaukė būti ir per mūsų tėvus dovanojo gyvenimą. Esame jo kūrinijos, gyvosios kūrinijos dalis. Šiuo savo bendražmogišku pašaukimu gyvename kaip vyrai ir moterys (taip sakydamas, nenoriu įžeisti visų kitų), puoselėdami gyvybę, pažindami, kūrybingai ir atsakingai tvarkydami pasaulį. Per krikštą esame pašaukti gyventi krikščioniškai. Šiuo pašaukimu taip pat gyvename įvairiais būdais. Vieni – kaip šeimos žmonės, kiti – kaip nevedę ar netekėjusios, kaip našliai, kunigai, vienuoliai ir vienuolės. Pastarųjų taip pat esama įvairių su savitu dvasingumu, charizma ir misija... Kai žmogui pavyksta atrasti savąjį pašaukimą ir integraliai juo gyventi, jis jaučiasi „savo vietoje“ ir, tikėtina, yra laimingas – tiek pats, tiek žmonės aplink jį. Tačiau gyvenimas sudėtingas, ir žmogus, besistengiantis gyventi savo pašaukimu, nebūtinai visada trykšta laime. Pasitaiko, kad jis ima ir pakeičia gy-

Nuotrauka iš www.lcpshop.net

venimo būdą, savo krikščionišku pašaukimu nusprendžia gyventi kitaip. Bet kuriuo atveju, galime sakyti, kad pašaukimą esame gavęs kiekvienas. Šitaip teoriškai svarstant apie pašaukimą iškilo ir konkrečių prisiminimų.

Paskutinį jėzuitų ugdymo etapą – terciatą – atlikau Vestone, ramiame Bostono priemiestyje JAV. Ant buvusios jėzuitų kolegijos koridorių sienų kabo teologijos absolventų fotografijos. Tarp jų miela rasti ten studijavusių t. Gedimino Kijausko, t. Antano Saulaičio veidus. Nuo mano terciato praėjo 13 metų. Dar daug ką gerai prisimenu iš tos „širdies mokyklos“: puikius terciato vedėjus t. Kennethą Hughesą (vedusį rekolekcijas ir Guronyse), šviesaus atminimo t. Williamą Barry, mūsų tarpkontinentinę 12 asmenų grupę, didžiąsias rekolekcijas Atlanto pakrantėje Glosteryje (*Gloucester*), kur anksčiau dirbo labai mėgstamas rekolekcijų vedėjas t. Jonas Kirdiejus. Prisimenu gretimo Rokporto (*Rockport*) miestelio vaizdingas gatves su gontais apkaltais namais ir prieplaukas su krabų žvejų laiveliais, sielovados praktiką Baltimorės ligoninėje ir lietuvių parapijoje, darbą benamių valgykloje ir sutiktus mielus žmones.

Tarp kitų prisiminimų vis iškyla vienas, lyg ir niekuo neišsiskiriantis epizodas iš vadinamųjų terciato instrukcijų (paskaitų). Tėvas W. Barry kalbėjo apie pašaukimą apskritai ir jėzuito pašaukimą, apie artimą draugystę su Jėzumi, padedančią įveikti sunkumus. Tą kartą jis atsinešė JAV leidžiamą žurnalą. Baigęs kalbėti, atvertė vieną straipsnį ir pasakė: „Pažiūrėkite, gal jums ką sakys šis tekstas.“

Istorija maždaug tokia. Jaunuolis rašo, kaip į jo miestelį JAV atvyksta įvairių rūšių kariuomenės atstovai ir mėgina verbuoti vaikinus stoti į jų dalinius. Pirmasis kalba reguliariosios armijos karininkas. Jis sako: „Vaikinai, jeigu stosite į mūsų dalinius, jūsų tarnyba bus įdomi, neblogai apmokama, turėsite sveikatos draudimą, galėsite gyventi mūsų bazėse daugelyje Europos ir Azijos šalių, netoli didesnių miestų, tad laisvadieniais bus progų poilsiui ir pramogoms. Galiausiai baigę tarnybą gausite neblogą pensiją...“

Po jo kalba laivyno karininkas: „Jeigu pasirinksite mūsų dalinius, galingiausiais pasaulyje laivais ir lėktuvnešiais plaukiosite po visus Žemės rutulio vandenynus, tarnybos metu būsite viskuo aprūpinti, gerai maitinsitės ir gausite gerą atlyginimą, aplankysite daugybę šalių ir miestų, ten merginos jus iš karto pastebės, nes dėvėsite tokią puikią uniformą, kaip aš.“

Pagaliau prabyla desantinių dalinių karininkas, vilkintis paprastą lauko uniformą: „Jeigu pasirinksite mūsų dalinį, pirmiausia jūsų lauks sunkus pasirengimas, vėliau būsite siunčiamai į tokias vietas, į kurias patys nė už ką nevyktumėte; jus gali sužeisti, galite net žūti, bet šalia jūsų bus ištikimi būrio draugai, kurie tokios pat ištikimybės tikėsis iš jūsų. Jie – jūsų tėvynė. Tarnybos metu jūs tikrai pažinsite save ir daug ko išmoksite.“

Toliau straipsnio autorius rašo, kad jis pasirinko būtent šį dalinį. Kai po sunkios tarnybos grįžo namo, motina didžiavosi, kad jos sūnus puikiai pasižymėjo tarnaudamas tėvynei, o jam pačiam buvo svarbiausia, kad subrendo ir tapo geru žmogumi, tikru vyru, jautriu ir stipriu, nebijančiu sunkumų, gebančiu prisiimti atsakomybę, pasirengusiu padėti, o jei reikia – ir apginti kitą.

Nežinau, kodėl terciato instruktorius paliko tą žurnalą mūsų pokalbių kambaryje. Galbūt manė, kad kartais tokios paprastos istorijos apie pašaukimą prakalba labiau nei įmantrios teorijos.

Pabaigoje – dar vienas kito bendramokslio jėzuito pašaukimo istorijos epizodas. Baigęs ekonomikos studijas, Christianas dirbo Austrijos Raudonojo kryžiaus organizacijoje, paskui įstojo į Jėzaus Draugiją ir yra laimingas, galėdamas joje tarnauti žmonėms ir Dievui. Apie savo pašaukimą jis sakė: „Baigęs vidurinę mokyklą negalvojau apie kunigystę ar jėzuito kelią, nemaniau, kad renkuosi profesiją visam gyvenimui. Norėjau tik vieno – pasirinkti tokį gyvenimą, kad ryte atsibudus būtų prasmė keltis. Nenusivyliau.“

O kas man teikia prasmės kas rytą keltis iš lovos?

Jaunieji jėzuitai. Iš kairės: Donatas Kuzmickas, šiuo metu magisteriumą Vilniuje atliekantis Lukas Ambraziejus, Marius Jocys ir Mantas Mileris.

Apie vieną jėzuitišką praktiką

Mantas Mileris, SJ

Baigęs dvejus metus trunkantį naujokyną ir iki trejų metų trunkančias filosofijos studijas, jėzuitas paprastai skiriamas atlikti magisteriumą. Tai – dvejų trejų metų sielovados praktika, kai jėzuitas, visapusiškai įsitraukęs į darbinę veiklą, mokosi tai derinti su malda bei gyvenimu apaštališkoje – aktyvioje – jėzuitų bendruomenėje.

Pirmaisiais savo magisteriumo metais buvau paskirtas filosofijos mokytoju ir sielovados asistentu Vilniaus jėzuitų gimnazijoje, taip pat – darbuotis Vilniaus universiteto sielovadoje ir Šv. Jonų bažnyčioje bei būti ministru (atsakingu už buitį) Vilniaus jėzuitų namų bendruomenėje. Antraisiais metais vietoje mokymo jėzuitų gimnazijoje dar daugiau laiko skyriau universiteto studentų sielovados veikloms. Šie dveji metai buvo kupini išbandymų, bet nepaprastai turtingi ir turiningi. Tarnysčių įvairovė ir gausa pradžioje buvo nelengvas iššūkis – teko mokytis visas jas suderinti ir visur suspėti, kartais atrodydavo, kad negaliu iki galo visur atsiduoti. Antra vertus, galimybė patirti ir išbandyti tas tarnystes,

prisiimti įsipareigojimus, atpažinti savo talentus ir silpnumus buvo didžiulė dovana. Tai praplėtė mano galimybių ribas.

Kadangi filosofiją jėzuitų gimnazijoje dėsčiau nepaprastai gabiems ir smalsiems mokiniams, neretai galvodavau, kad turiu „ūgtelėti“, norėdamas atsiliepti į jų poreikius. Su jais buvau ne kaip mokytojas, žinantis atsakymus į visus filosofinius klausimus, bet kaip tas, kuris mokosi kartu. Dalyvavimas mokinių rekolekcijose leido pamatyti, kaip nuostabiai Dievas artinasi prie kiekvieno iš jų.

Labai daug džiaugsmo teikė tarnystė studentų sielovadoje. Esu dėkingas Vilniaus universiteto kapelionui t. Eugenijui Puzyniai, su kuriuo labai artimai bendradarbiavome, stengdamiesi pasiekti universiteto studentus, dėstytojus, darbuotojus ir atsiliepti į jų dvasinius poreikius. Kiekvienas atėjęs ir klausimus keliantis studentas buvo dovana; jų atvirumas, nuoširdumas ieškant Dievo savo kasdienybėje ir man pačiam buvo proga liudyti, kaip Viešpats labai konkrečiai veikia kiekvieno žmogaus gyvenime. Daug paguodos ir Dievo veikimo patyriau lydėdamas įvairias grupeles, knygų klubus bei *Magis* – ignaciškojo jaunimo – klubą.

Taip pat gera buvo gyventi drauge su kitais jėzuitais, iš jų sulaukti padrąsinimo, palaikymo atliekant tarnystes. Džiugino bendros mūsų ryto maldos bei bendruomenės vakarai, kai kalbėdavomės apie mūsų kasdienybę, patirtis, tarnystes, patirtas paguodas ir nepaguodas.

Ir galiausiai – santykis su Dievu. Rašau apie jį paskutinėje pastraipoje ne dėl to, kad tai būtų mažiausiai svarbus dalykas. Atvirkščiai, būtent santykis su Dievu yra visų šių tarnysčių, gyvenimo bendruomenėje pagrindas ir tikslas. Jėzuito gyvenime tarnystės ir bendruomenės keičiasi, bet išlieka tas pats Dievas, kuris visada yra kartu, lydi ir palaiko. Ne kartą esu girdėjęs iš pasauliečių, kad jūs – vienuoliai, jėzuitai – galite skirti daugiau laiko maldai, o mes, pasauliečiai, neturime tiek laiko. Tačiau man asmeniškai ir buvo iššūkis visame tarnysčių sūkuryje įsipareigoti ir išsikovoti laiko pabūti su Viešpačiu vienumoje. Tai nebuvo lengva, bet kiekvienas susitikimas su Dievu maldoje, per kasdienį Eucharistijos šventimą, dienos peržvalgą, dvasinį palydėjimą, Susitaikinimo sakramentą bei per kasdienes veiklas ir susitikimus buvo atgaiva širdžiai. Esu dėkingas Viešpačiui už patirtas dovanas bei pamokas per šiuos dvejus magisteriumo metus, atlydėjusius iki teologijos studijų Toronte, kurios, tikiu, padės pasirengti kitoms ateities misijoms ir tarnystėms Bažnyčioje. Lieku maldoje už Jus visus ir prašau to paties iš Jūsų.

Donatas Kuzmickas, SJ

Baigęs filosofijos studijas Miunchene, 2020 m. vasario 14 d. grįžau į Lietuvą. Kurį laiką praleidau savo gimtajame Vilniuje, vėliau atvykau į man provincijolo paskirtą magisteriumo praktikos vietą Kaune. Turėjau dvi pagrindines užduotis. Pirmoji buvo Kauno jėzuitų gimnazijoje dėstyti tikybą, o antroji – palydėti Kauno *Magis* klubą.

Pradėti norėčiau nuo bendruomenės, kurioje gyvenau. Esu labai dėkingas kiekvienam bendruomenės nariui už nuoširdų priėmimą. Kauno jėzuitų bendruomenėje, kurioje praleidau pusantrų metų, jaučiausi kaip namie. Čia daug ko galėjau pasimokyti iš kiekvieno savo bendrabrolio.

Darbas mokykloje man buvo visiškai naujas dalykas. Žinojau, kad turėsiu dėstyti tikybą devintokams. Neslėpsiu, nešokinėjau iš laimės ir šiek tiek jaudinausi, kai artėjo Rugsėjo pirmoji, o man reikėjo surinkti medžiagą ir sukurti patrauklų mokymosi metodą paaugliams.

Kulautuvos rekolekcijų namuose tuo metu vyko remonto darbai. Gimnazijos kapelionas t. Eugenijus Markovas beveik kiekvieną dieną važiuodavo ten, mes su magisteriumo prakti-

EVITA #2
SIMONAS
MARKAS #2
VABALIUKAI!
TRŪLIKAI
MAGIS IR CO
ANNO 2020
EKO ŽIEDAS
TVARUMAS
PLASTIKAS
PAULA
SAULIUS
PIJUS
UNIVIUS
BARBORA
PERDIRBIMAS
ATSINAUJINANTI ENERGIJA
DIEVAS RĄŠIUOJA- RĄŠIUOK IR TU!
RĄŠIAVIMAS
SANTOS ARSAUGA
BMW is
ŠVAROS
OVALIAI
Mesk šiukšlę ne miškan, o KIBIRAN
100%

ką atliekančiu jėzuitu Mariumi Jociu taip pat prisidėjome, kiek tik galėjome.

Mokslo metų pradžioje pamokos dar vyko su mokiniais klasėje, o vėliau, kaip žinia, viskas perėjo į nuotolinį mokymą iki pat mokslo metų pabaigos. Santykis su mokiniais mezgėsi iš lėto, bet ėjo vis geryn ir geryn. Mokiniai paprastai nori patikrinti naujus mokytojus, „iš kokio molio jie drėbti“, tad kartais tikrai reikėdavo apsišarvuoti kantrybe. Man mokymo procesas turėjo gana ryškią dvasinę dimensiją. Ir prieš pamokas, ir asmeninėje maldoje pavesdavau savo mokinius Jėzaus Širdžiai. Taip pat jutau, kaip ir juose vyksta dvasinių pokyčių, kurie man būdavo didžiulės paguodos šaltinis. Pamokose kalbėdavome apie Jėzų iš tikėjimo ir iš istorinės perspektyvos. Vėliau mėgindavau nutiesti tiltą tarp Evangelijos ir mokinių asmeninių patirčių, skatindavau jomis pasidalinti. Gaila, kad tiek mažai laiko matėme vieni kitus gyvai, tačiau ir nuotoliniu būdu galėjome auginti tarpusavio santykį.

Širdyje labai stiprų pėdsaką paliko Kauno *Magis* klubas. Kartu su Akvile Minčinkaite ir Laura Poceviciūte, kurios pačios pasisiūlė padėti „užkurti“ šį klubą, koordinavome *Magis* veiklas. Ne vieną vakarą praleidome kartu, ieškodami naujų idėjų. Esu be galo dėkingas už jų pagalbą ir draugystę. Vasaros *Magis* renginys, kurį Vilniuje koordinavome su Akvile bei Sigita Kučikaite, buvo išties nuostabi patirtis, į mūsų klubą pakvietusi dar daugiau narių. Buvo nuostabu matyti, kaip mūsų bendruomenė po truputį augo. Ne vien skaičiumi, tačiau ir ignaciškojo dvasingumo patirtimis, įsitraukdama į apaštalinius darbus ir tarpusavio santykiais. Maldose toliau palydžiu *Magis* klubą ir, kas ten žino, gal dar kada nors į jį sugrįšiu.

Pusantrų metų prabėgo labai greitai, tačiau per juos sukaupta patirtis mane be galo praturtino. Tikiuosi, ir man pavyko įnešti džiaugsmo į širdis tų žmonių, kuriuos sutikau magisteriumo laiku.

Šiuo metu pradedu teologijos studijas Popiežiškajame Grigaliaus universitete Romoje, iš kur siunčiu nuoširdžiausius linkėjimus!

Marius Jocys, SJ

2019 m. rugsėjo 8-oji, kai Bažnyčia šventė Švč. Mergelės Marijos gimimo iškilmę, mano gyvenime buvo ypatinga, nes po dvejų metų, praleistų jėzuitų naujokyne Vokietijoje, Niurnberge, daviau įžadus Jėzaus Draugijoje. Tradiciškai po įžadų jėzuitai studijuoja filosofiją. Tačiau, prieš pasibelsdamas į jėzuitų namų duris, trejus metus praleidau Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje, kur šias studijas baigiau, todėl iškart galėjau pradėti kitą jėzuitų ugdymo etapą – magisteriumą.

Konkrečias užduotis šiam laikotarpiui skiria jėzuitų provincijolas. Oficialiame laiške jis rašė, kad esu skiriamas Kauno jėzuitų gimnazijos tikybos mokytoju ir kapeliono padėjėju bei Kauno jėzuitų namų ministru. Gavęs šią žinią supratau, kad laukia labai atsakingas darbas. Niekada nesvajojau dirbti mokykloje, tačiau viduje jaučiau didelę motyvaciją ir užsidegimą gerai pasiruošti pamokoms ir susitikimui su jaunimu. Juk tokia yra viena iš pagrindinių jėzuitų misijų šiandien – keliauti su jaunais žmonėmis, juos ugdyti ir palydėti.

Kaip mokytojas, gavau dešimt savaitinių pamokų devintose ir dešimtose klasėse. Pirmąjį pusmetį skyrėme įvairioms bažnytinėms temoms, tačiau pradžioje labiausiai norėjau pažinti savo mokinius, todėl kviečiau atvirai papasakoti apie savo tikėjimo kelionę šeimoje ir gyvenime, taip pat norėjau sužinoti, su kokiais iššūkiais jie susiduria, kokios abejonės aplanko, kas jiems rūpi, kokio pokyčio Bažnyčioje norėtų ir panašiai. Tam turėjome ir laisvesnio formato pamokų, išeidami pasimelsti į šalia esančią Kauno katedrą ar advento metu į kalėdinę mugę paragauti šventinių skanumynų. Kai savo mokinius pažinau geriau, antrą semestrą nusprendžiau pakviesti

dalyvauti seminaro tipo pamokose, skirtose susipažinti su Bažnyčia, kaip ženkliai prisidėjusia prie Vakarų civilizacijos kūrimo. Mokiniai kaskart gaudavo nedidelę užduotį labiau pasigilinti į temą ir pasidalyti savo patirtimi bei įžvalgomis, rengė prezentacijas grupelėse. Po pirmųjų metų mokykloje jaučiausi labai laimingas, nes pajutau naują pašaukimą pedagogo darbui, o labiausiai džiugino mokinių nuoširdumas ir atvirumas tam, ką jiems buvau parengęs.

Kita veikla, į kurią įsitraukiau, – dalyvavimas mokinių vertybinio ugdymo programose, kurias gimnazijoje organizuoja kapelionas, tai yra kunigas jėzuitas, atsakingas už mokinių sielovadą. Kiekvieną savaitgalį su vienos klasės mokiniais vykdavome į jėzuitų rekolekcijų namus Kulautuvoje. Šis laikas buvo skirtas mokinių klasei, kaip bendruomenei, stiprinti, gilintis į įvairias temas, pvz., ekologiją ar dvasingumą. Labiausiai džiugino tai, kad, patekę į kitokią aplinką, trumpam palikę išmaniuosius įrenginius, mokiniai patirdavo kokybiško buvimo kartu ir bendravimo džiaugsmą. O aš, prisidėdamas prie šios programos, galėjau įsigilinti, kaip ji organizuojama.

Minėjau, kad provincijolas mane taip pat skyrė Kauno jėzuitų namų ministru. Šios pareigos reiškia atsakomybę už namų ūkį, priežiūrą, tvarką bei bendradarbiavimą su namų darbuotojais. Kadangi esu praktiškas žmogus, tai man labai patiko ir buvo atsvara intelektiniam darbui mokykloje. Per šį laiką pavyko nemažai nuveikti namų labui: atnaujinome skalbyklas, kelis kambarius, valgomąjį, koridorius, tvarkėme garažus, bažnyčios palėpę ir įrengėme naują poilsio vietą mūsų namų terasoje. Baigdamas šią tarnystę jaučiausi laimingas, prisidėjęs prie bendruomenės namų gerovės ir gavęs nemažai praktinių pamokų.

Kadangi antraisiais mokslo metais gimnazijos kapelionas metams išvyko į užsienį, šios pareigos atiteko man. Šiek tiek sumažėjo pamokų krūvis, tačiau teko perimti mokinių

sielovadą, organizuoti Mišias ir pamaldas bei įgyvendinti vertybinio ugdymo programas. Kauno jėzuitų gimnazijoje mokosi aštuoni šimtai mokinių, jaučiausi atsakingas už visas šias jaunas širdis. Taip pat buvau atsakingas ir už rekolekcijų namų priežiūrą bei administravimą. Galite įsivaizduoti, kaip intensyviai teko darbuotis! Tačiau ir vėl galiu pasidžiaugti, nes man šis darbas buvo mielas. Tuo labiau, kad visada šalia buvo komanda, kuri labai prisidėjo prie visų sielovados programų.

Kita vieta, kur turėjau progą augti ir daug geriau pažinti mokyklą – gimnazijos administracija, į kurią kaip kapelionas buvau priimtas ir dalyvavau kassavaitiniuose susirinkimuose. Tiesa, negaliu nepaminėti, kad mūsų mokyklą, kaip ir visą pasaulį, tuo metu krėtė pandemijos iššūkiai. Todėl ir pamokos, ir nemaža dalis sielovados persikėlė į skaitmeninę erdvę. Turiu pripažinti, kad mūsų mokyklai gana neblogai sekėsi su tuo tvarkytis, nes buvome labai kūrybingi ir greitai reagavome į pasikeitusią situaciją. Įsitikinome, kad pavyko išlaikyti gana stiprų ryšį su mokiniais.

Noriu pasidalinti ir kitomis patirtimis, nesusijusiomis su mano tarnyste. Beveik dvejus metus teko palydėti jaunimo chorą „Exaudi“, organizuoti įvairius teminius susitikimus ir choro narių sielovadą. Per tą laiką taip pat pabuvojau Vienoje, mūsų provincijos jaunųjų jėzuitų susitikime. Kartą vykau į Vokietiją susitikti su kitais praktiką atliekančiais provincijos jėzuitais. Taip pat mokykla delegavo mane į jėzuitiškos pedagogikos seminarą Airijoje. Dar vienas džiugus dalykas – paskutiniaisiais metais Lietuvoje buvome keturi jauni jėzuitai, atliekantys magisteriumo praktikas, todėl susitikdavome, vasarą kartu atostogavome Latvijoje ir Estijoje. Pirmaisiais metais taip pat teko prisidėti prie jėzuitiškos sielovados projekto *Magis* ir jaunimui organizuoti savaitę trukusį renginį, skirtą ekologijos temai. Kadangi esu ateitininkų bičiulis, dalyvaudavau jų renginiuose, vienas įsimintiniausių – kelionė į koncentracijos stovyklą Lenkijoje, kurioje kalėjo kun. Alfonsas Lipniūnas. Kiti įsiminę įvykiai – Lietuvos ir

Latvijos jėzuitų provincijos teminis susitikimas ir savaitę trukusios bendros rekolekcijos, žvejyba su provincijolu Rusnėje. O ryškiausia ir gražiausia patirtis – Kauno jėzuitų bendruomenėje, kartu leidžiant vakarus, žiūrint krepšinio varžybas ar drauge meldžiantis su Šventuoju Raštu.

Pagrindinis klausimas, kuris turbūt jums kyla perskaičius šį tekstą: o kokią vietą šiuo laikotarpiu mano gyvenime užėmė Dievas? Dveji metai, praleisti Kaune, buvo labai intensyvūs, darbingi, įdomūs, spalvingi ir kūrybingi. Daug nuveikta, daug pamatyta, daug patirta. Aš dažnai klausdavau savęs ir bandžiau pajusti, ar visa tai, ką darau, darau vienas, ar kartu su manimi darbuojasi dar kas nors. Ir dabar galiu drąsiai pasakyti, kad tai buvo mano ir Jėzaus misija, tai buvo mūsų darbas ir tarnystė, nes Jis buvo tas, kuris mane visą laiką lydėjo, įkvėpė ir palaikė – kaip tikras draugas.

Diak. Ivars Juhņevičs, SJ

Su Dievu virtuvėje...

Dažnai tenka girdėti nuomonę, kad geriausia susitikti Dievą kokioje nors maldingoje aplinkoje: bažnyčioje, vienuolyne, piligrimystėje ar ypatingu asmeninės maldos laiku. Tačiau neretai pamirštame arba nepakankamai įvertiname tai, kad Viešpats laukia mūsų, atrodytų, pačiose banaliausiose ir proziškiausiose mūsų gyvenimo vietose.

Prieš ketverius metus išvykau į Romą mokytis italų kalbos, kad ateityje galėčiau studijuoti teologiją Grigaliaus universitete. Tačiau pagrindine mano italų kalbos, – o pirmiausia pačios kultūros, – mokykla tapo ne kalbų mokykla, bet Jėzuitų centras pabėgėliams (*JRS*). Ši tikrovė man, žmogui, atvykusiam iš šaltos Baltijos valstybės, anuomet atrodė visiškai nepažįstama, neaktuali ir svetima.

Tuo metu Romoje veikė treji namai pabėgėliams: vieni – vyrams, kiti – moterims, o treti – šeimoms su vaikais. Aš dirbau Romos centre įsikūrusiame daugiafunkciame pabėgėlių centre, į kurį galėdavo ateiti kiekvienas migrantas. Čia jis galėjo gauti būtiną informaciją, juridinę ir medicininę pagalbą bei paprasčiausių dalykų, pvz., drabužių ir pavalgyti. Kasdien pas mus apsilankydavo nuo dviejų iki trijų šimtų žmonių. Beveik visi jie, net ir oficialiai turėdami pabėgėlio statusą, praktiškai gyveno gatvėje.

Mano misija buvo tarnystė virtuvėje – gaminti šiems žmonėms pietus ir juos išdalyti. Kasdien virtuvėje praleisdavau daugiau kaip šešias valandas ir dažnai pagaudavau save mąstant: „Negi iš tiesų reikia būti jėzuitu, kad kasdien darytum tą patį – gamintum pabėgėliams pietus?“ Arba kildavo dar esmingesnis klausimas: „Ką aš, kaip jėzuitas, čia veikiu?“

Kartu su manimi virtuvėje dar dirbo du nuolatiniai darbuotojai: vienas – tikras romietis, antrasis – kurdas iš Irako. Taip pat kasdien atvykdavo eilinė pamaina savanorių, kurie padėdavo virtuvėje bei dalijant maistą. Dauguma šių savanorių darbavosi kartą per savaitę, kartais – ir po du kartus, jau daugiau kaip 25-erius metus. Tai buvo įvairūs žmonės: jauni, turintys šeimas ir jau išėję į pensiją, studentai, klierikai, vienuolės, banko darbuotojai – ir tikintys, ir laikantys save ateistais. Tačiau kiekvienas iš jų jautė atsakomybę ir pašaukimą pasirūpinti tais, kurie šiandien yra stokojantys.

Stebėjausi tuo, kad italų kultūra pirmiausia yra orientuota į konkretų veikimą – pagalbą ir tarnystę pagal savo gebėjimus ir galimybes. Italų gyvenimiška pozicija ir įsitikinimai turi praktinę išraišką. Kitaip sakant, jeigu aš kalbu apie meilę artimui ir atsakomybę už jį, tai parodau praktiškai ir konkrečiai.

Šiame centre aštuonis mėnesius praleidau tarp žmonių, atsidavusių vieniems iš labiausiai pažeidžiamų, nepageidaujamų, nepriimtų ir atstumtų. Mano bičiuliai savanoriai išmokė mane pastebėti tai, kas vertingiausia, – kiekvieno mūsų lankytojo orumą. Nors jie gyveno gatvėje ir daugelis neturėjo nieko daugiau, išskyrus kuprinę su keletu daiktų; nors daugelis jaunųjų emigrantų, bandydami išlaikyti savivertę, stengėsi parodyti, kad jiems viskas gerai ir padėtis kontroliuojama,

kai iš tiesų taip nebuvo; nors daugelis nuoširdžiai, bet nesėkmingai ieškojo darbo ir neturėjo net kišenpinigių, – trumpai tariant, šiuolaikinio pasaulio požiūriu, tie žmonės neturėjo nieko, kas rodytų jų padėtį ir svarbą, tačiau kiekvienas jų turėjo tai, kas neatimama, dėl ko jų skurdas ir dabartinė padėtis buvo visai nereikšminga, – kiekvienas iš jų turėjo nekintamą žmogaus orumą. Ir ši savanorių bei darbuotojų komanda, kuri ateidavo ir iki šiol ateina, kad nepaliktų šių žmonių likimo valiai, yra kiekvieno pabėgėlio žmogiškojo orumo liudininkai, nors patys pabėgėliai kartais apie tai pamiršta arba tuo nebetiki.

Po aštuonių mėnesių baigiau savo tarnystę ir įstojau į universitetą. Beveik po dvejų metų Italiją pasiekė pandemija. Buvo įvesti apribojimai. Mokymo įstaigos perėjo į mokymąsi nuotoliniu būdu, užsidarė prekybos centrai, be svarbių priežasčių gyventojams buvo neleidžiama nutolti nuo savo kvartalo. Mūsų bendruomenė, kadangi joje buvo pagyvenusių ir sergančių jėzuitų, kurių gyvybėmis negalėjome rizikuoti, taip pat iš esmės nutraukė savo išorinę misionierišką veiklą. Aš savaitėmis neišeidavau iš namų ir daug laiko praleidau mokydamasis. Tačiau, pietų metu pažvelgęs pro savo kambario langą, matydavau tą pačią pabėgėlių eilę, stovinčią prie mūsų centro durų. Nors tuo metu Roma buvo beveik paralyžiuota, Jėzuitų centro pabėgėliams darbuotojai darbo nenutraukė. Kas rytą jie ateidavo pamaitinti alkanų migrantų. Ir taip – kasdien, per visą griežčiausių ribojimų ir draudimų laiką. Centro uždarymas netiesiogiai būtų pasmerkęs lankytojus mirčiai iš bado.

Iki pavasario semestro pabaigos aš tik žvelgdavau pro langą ir gėdydamasis gėrėjausi žmonėmis, kurie, keldami pavojų savo gyvybėms, atkakliai atvykdavo tarnauti kitų paliktiesiems. Derėtų pasakyti, kad ne visi darbuotojai ir savanoriai buvo ištikimi parapijiečiai ar pamaldūs praktikuojantys katalikai. Jiems labiau galima taikyti gerojo samariečio įvaizdį. Tokiam žmogui širdis neleidžia praeiti pro šalį ir palikti to, kuris atsidūrė bėdoje, net jei jis nėra tėvynainis ir gal net praktiškai silpnina jo šalies ekonomiką ar jai kenkia.

Atėjus rudeniui ir prasidėjus paskutiniams teologijos studijų universitete metams, išprašiau rektorių kartą per savaitę leisti man nueiti į centrą, kad kartu su jo darbuotojais būčiau „pakraštyje“. Man buvo garbė vėl grįžti

Š. m. balandžio 6 d. Jėzaus bažnyčioje Romoje Ivars Juhņevičs buvo pašventintas diakonu

į virtuvę ir dalyvauti ruošiant maistą pabėgėliams. Vėl susitikau su savo senais draugais.

Be viso kito, mane sukrėtė dvi senjorės. Kas bent kartą bendravo su italėmis, žino, kad italės pensininkės dar tik įžengia į antrąją jaunystės fazę. Tuo metu, kai visame pasaulyje, taip pat ir mano bendruomenėje, vyko audringa diskusija dėl vakcinacijos, dėl jos teigiamų ir neigiamų padarinių bei moralinio vertinimo, šios dvi pagyvenusios ponios jau buvo pasiskiepijusios, kad galėtų tarnauti tiems, kurie šiuo metu yra labiausiai pažeidžiami ir visų palikti. Nenorėčiau, kad šitas pavyzdys būtų suprastas kaip agitacija „už“ ar „prieš“. Ne, paprasčiausiai noriu parodyti pasiaukojančią tų dviejų pagyvenusių moterų poziciją. Tuo metu jos priėmė rizikingą savo sveikatai sprendimą, kad galėtų toliau tarnauti ir rūpintis tais, kuriems to reikia.

Galima klausti, o kur visame tame yra Dievas? Savo apaštališkajame laiške *Fratelli tutti* popiežius Pranciškus nuolat pateikia gerojo samariečio pavyzdį. Teologai toliau ginčijasi, ar šitą palyginimą pasakė Jėzus Kristus, ar jis priklauso evangelisto Luko kūrybiniam polėkiui. Kad ir koks būtų atsakymas, Kristaus sekėjams tai nieko nekeičia. Net jeigu Jėzus ir nepateikė šio palyginimo, jis pasielgė taip, kaip elgėsi gerasis samarietis. Būtent Jėzus pamatė apverktiną mūsų žmogiškąją padėtį, nes turėjo širdį, gebančią pasigailėti ir negalinčią praeiti pro stokojantį. Galiausiai jis atidavė savo gyvybę tada, kai mes „tebebuvome nusidėjėliai“ (Rom 5, 8).

Leisdamas laiką virtuvėje, savo drauguose savanoriuose atpažinau tokią pat širdį, kokią evangeliniame palyginime turėjo gerasis samarietis. Būtent jie negalėjo abejingai praeiti pro tuos, kuriems jų reikėjo. Būtent jie nuolat sustodavo ir skirdavo savo laiko. Būtent jie savo gyvenimiška pozicija ir darbu liudijo tą neatimamą žmogiškąjį orumą, kurį kiekvienam suteikė Viešpats ir kuris ypač atpažįstamas atstumtųjų ir labiausiai pažeidžiamų veiduose. Tai – Viešpaties šlovės atspindys, kurį sugebėjau įžvelgti tarp virtuvės prikaistuvių ir keptuvių. Kaip ir anksčiau, Viešpats yra su mumis ir ateina tarnauti, ypač – patiems „mažiausiems“, atstumtiesiems, nepageidaujamiems.

O kaip aš reaguoju žvelgdamas į tokį Kristų?

Iš rusų kalbos išvertė Jūratė Grabytė

T. Hansruedi Kleiber, SJ,
Liucernos jėzuitų bažnyčios rektorius

Kaip mano misija keitė santykį su Jėzumi

Dar būdamas vaikas, Jėzų atradau Biblijoje, iliustruotoje graviūromis, gulėjusioje tėvų knygų lentynoje. Iliustracijos mane sužavėjo, o Jėzus sudomino. Vėliau Pirmoji Komunija ir Sutvirtinimas sustiprino mano ryšį su juo. Galiausiai, Vatikano II susirinkimas man tapo ugdančia patirtimi. Jaučiau, kad mano, kaip krikščionio, gyvenimas turi įgauti konkrečią išraišką. Taigi pradėjau sekti Jėzumi jo vardą turinčioje Draugijoje.

Ilgi studijų metai, penkiolika metų dirbant universiteto kapelionu, Šveicarijos jėzuitų provincijolo tarnystė, o dabar – penkiolikos metų bažnyčios rektoriaus tarnystė keitė mano santykį su Jėzumi. Ypač paskutiniųjų metų sielovados, liturginėse, pamokslininko ir dvasinio vadovo tarnystėse Jėzaus asmuo man kėlė vis naujų iššūkių. Tai ypač pasakytina apie susitikimus su žmonėmis, kurie dėl kylančių klausimų ir patiriamų rūpesčių ieškojo patarimo ir paguodos. Jėzus man yra draugas, lydintis mane visose gyvenimo situacijose, ne visada patogus, kartais paslaptingas, kartais reiklus ir radikalus.

Vis labiau suvokiau, kad daugelio žmonių gyvenime Jėzus beveik nebevaidina jokio vaidmens.

Dalyvaudamas miesto bažnyčių sielovados darbe ir bendraudamas su ten sutinkamais žmonėmis, vis labiau suvokiau, kad daugelio jų gyvenime Jėzus beveik nebevaidina jokio vaidmens. Norėjau būti arti jų ir taip skelbti Evangeliją, kad jie galėtų ją suprasti ir priimti. Bet lengviau pasakyti, nei padaryti! Galiausiai suvokiau, kad ne aš jiems atnešiau Jėzų, o jie man Jėzų padarė artimesnį, aš sutikau Jėzų juose. Tai man buvo perspektyvos pasikeitimas.

Kiekvienas tai patirs visur, kur tik skelbiamas Jėzus, nesvarbu, ar mūsų turtingoje, sekuliarizuotoje Vakarų civilizacijoje, ar tarp Pietų pusrutulio žmonių, kurie savo tikėjimu bando gyventi visiškai kitokiomis gyvenimo sąlygomis.

Jėzus priartino mane prie mano bendrakeleivių ir mane patį padarė artimesnį sau pačiam. Jis moko mane, ką reiškia būti žmogumi. Kas man yra Jėzus? Petras atsako: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus.“ Savo ruožtu aš nesu padaręs jokios išvados dėl Jėzaus ir į šį klausimą neturiu savo asmeninio galutinio atsakymo, bet keliauju su Jėzumi kartu, jame yra dar daug ko atrasti.

Iš vokiečių kalbos išvertė
t. Vidmantas Šimkūnas, SJ

Jesuiten, 2021 2

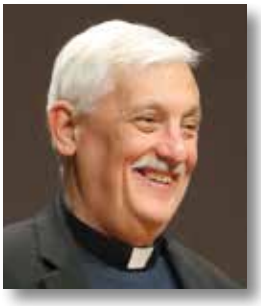

Būti neturtingiems, kad gyventume kaip Jėzus

Rugsėjo 27 d., minint 481-ąsias Jėzaus Draugijos įsteigimo metines, generalinis vyresnysis t. Arturo Sosa parašė laišką jėzuitams, kviesdamas asmeniškai ir bendruomeniškai pasvarstyti, kaip Draugijoje laikomasi neturto įžado. Šia proga jis davė interviu jėzuitų generalinei kurijai.

Tėve Generole, ar yra sąsaja tarp Šv. Ignaco metų, minint Ignaco 500-ąsias atsivertimo metines, ir svarstymo apie neturtą, kuriam kviečiate jėzuitus?

Mintis kilo dar iki Šv. Ignaco metų. 36-oji generalinė kongregacija paprašė generalinio vyresniojo peržiūrėti Nuostatas dėl neturto bei Instrukciją apie turto administravimą. Šiam reikalui paskyriau specialią komisiją. Tačiau klausimas, kaip laikomasi neturto įžado ne tik asmeniškai, bet ir visoje Draugijoje, yra labai senas. Todėl aš siūlau, kad šie svarstymai virstų ne taisyklėmis, o proga pažvelgti į dalyko esmę.

Kalbėdami apie sąsają su Šv. Ignaco metais, primenančiais Ignaco atsivertimą, turėtume prisiminti, kad pirmas dalykas, kurio ėmėsi Ignacas, nusprendęs pakeisti savo gyvenimą, buvo radikalus neturtas. Jis simboliškai nusivilko drabužius ir atidavė savo kardą. Paskui pradėjo labai ilgą kelionę, kol po dešimtmečių galėjo nusakyti, ką religinis neturtas turėtų reikšti Jėzaus Draugijoje. Apskritai neturtas yra esminis krikščioniško gyvenimo dėmuo, nes Jėzus buvo neturtingas ir nuolankus. Žmonijos išganymas prasideda Jėzui tapus vargšu. Taigi krikščioniui, o juo labiau vienuolei ar vienuoliui, davusiam neturto įžadą, sekti Jėzumi reiškia tapti neturtingam, kad kuo labiau gyventų kaip Jėzus.

Visų kongregacijų vienuoliai duoda neturto įžadą. Ar yra koks nors ypatingas jėzuitiškas būdas jo laikytis?

Žinoma, nes Jėzaus Draugija buvo ypatingas ordinas nuo pat įkūrimo pradžios. Iki to laiko neturtas visada buvo siejamas su gyvenimu uždarame vienuolyne. Vienuoliai laikėsi šio įžado, visą savo turtą atiduodami vienuolynui. O Jėzaus Draugija yra apaštalinė vienuolija, kurią sudaro, atsižvelgiant į Bažnyčios poreikius, plačiai pasklidę nariai. Jėzuitų gyvenimo būdas tuo pat metu turi būti ir neturtingas, ir apaštalinis. Ignacas sakė, kad jis turėtų būti panašus į „Jėzaus ir apaštalų“. Tad misijinis gyvenimo būdas daro poveikį tam, kaip laikomasi neturto įžado.

Ar tai sudėtinga?

Taip! Šis siekis – gyventi laikantis apaštalinio neturto – visais laikais buvo įtampų priežastis. Nieko neturėti, bet drauge gebėti veikliai apaštalauti, – juk tam reikia konkrečių išteklių!

Kaip jėzuitai savo neturto įžadą sieja su įsipareigojimu kovoti už teisingesnį pasaulį ir su skurdu?

Jėzuitų neturtui apibūdinti reikia esminio būdvardžio. Tai – evangelinis neturtas. Mano laiškas bendražygiams yra svarstymai apie neturtą ne sociologiniu požiūriu, o apie neturto įžadą. Nes neturtas savaime nėra geras dalykas. Šv. Paulius yra pasakęs: „Jėzus tapo vargdieniu, kad mes taptume turtingi per jo neturtą.“ Jėzus nėra vargšas dėl to, kad jam trūksta būtiniausių dalykų. Jis savo noru juo tapo. Neturtas yra atsidavimo, dosnumo ir meilės kitiems padarinys. Tad laikytis neturto įžado – tai atsiduoti sekant Jėzaus parodytu pavyzdžiu, dosniai ir visiškai dovanoti save kitiems. Socialinis skurdas yra neteisingumo vaisius, ne Dievo valia. Dievas tokio neturto nenori. Evangelinis neturtas praturtina, nes dovanoja gyvenimą. Jis siūlo vidinę laisvę, suteikiančią jėgų atsisakyti turto ir ugdančią jautrumą kenčiantiems nuo skurdo, kylančio iš neteisingumo. Visuose palyginimuose apie Dievo karalystę nėra kalbama apie neturtą; jie atskleidžia Dievo dovanų gausą.

36-osios generalinės kongregacijos delegatams popiežius Pranciškus sakė, kad religinis neturtas yra „motina“ ir „tvirtovė“. Gal galite tai pakomentuoti?

Popiežius nėra šio teiginio autorius. Jis tik priminė jėzuitams, kad šiuos įvaizdžius Draugijos Konstitucijose naudojo Ignacas. Nepamirškime, kad jis ilgai svarstė ir daug apie tai kalbėjosi su savo pirmaisiais bendražygiais. Šie įvaizdžiai yra jo svarstymų vaisius. Kas yra motina? Ji yra ta, kuri dovanoja gyvybę, ją maitina ir ja rūpinasi. Taigi neturtas yra lyg motina, teikianti gyvybę religiniam įsipareigojimui ir jį maitinanti. Tvirtovė skirta tam, kad šią gyvybę saugotų, nes, pvz., turtas gali bet kada ją užpulti.

Taigi mes vėl grįžtame prie pokalbio pradžioje paminėtų statutų ir normų. Jeigu jėzuitas siekia gyventi neturtingai ir nuolankiai, turi turėti kriterijus ir normas, kurios jį saugotų kaip tvirtovė. Konkrečiai tai reiškia, kad nors Draugija ir nenori, kad jos nariai turėtų asmeninio turto, tačiau suteikia galimybę paremti tuos, kurie studijuoja rengdamiesi apaštalauti, arba sergančius narius.

Savo laiške kiekvieno jėzuito ir kiekvienos bendruomenės prašote ištirti, kaip laikomasi neturto įžado. O kaip Jūs pats jo laikotės?

Pirmiausia, kaip ir kiekvienas jėzuitas, turiu melstis. Savo laiške aš primygtinai sakiau, kad pirmasis žingsnis yra dėkoti už visą gėrį, kurį mums suteikė evangelinis neturtas, kaip paties Jėzaus palikimas. Aš tai ir darysiu. Be to, aš, kaip generalinis vyresnysis, spalio–lapkričio mėnesiais visuose regionuose vadovausiu provincijolų susikaupimo dienoms ir juos pakviesiu tai pradėti daryti savo bendruomenėse. O 2022 m. pabaigoje vesiu kitas provincijolų rekolekcijas, kuriose pasidalinsime savo svarstymų ir maldos vaisiais. Tikslas – ne parengti baigiamąjį dokumentą, o žengti tolesnį žingsnį, labiau laikantis neturto įžado.

Iš anglų kalbos išvertė Rasa Darbutaitė

T. Vytautas Sadauskas, SJ

Tęsti ignaciškąją tradiciją

Spalio mėnesį teko dalyvauti ignaciškajai pedagogikai skirtame seminare Barselonoje. Į jį susirinko mokytojai iš įvairių Europos jėzuitų mokyklų: Belgijos, Kroatijos, Albanijos, Italijos, Maltos, Prancūzijos, Airijos, Portugalijos, Ispanijos. Aš atstovavau Lietuvai. Gilinomės į ignaciškosios pedagogikos aspektus, tarėmės, kaip geriau galėtume ją taikyti per savo dėstomą dalyką. Lankėmės Šv. Ignaco Lojolos jėzuitų mokykloje bei Manrezoje – mieste, kuriame Ignacas patyrė daug išbandymų, ieškodamas savo gyvenimo kelio.

Šiame straipsnyje ir bandysiu atsakyti į klausimus, kuo ypatinga ignaciškoji pedagogika ir kaip ji pritaikoma šiandien. Jėzuitas Johnny Go ir Rita J. Atienza iš Filipinų siūlo naują sąvoką ignaciškajai pedagogikai apibūdinti. Kas yra patirties refleksija Ignaco Dvasinėse pratybose ir pedagogikoje, žinome visi. Tačiau minėti autoriai ignaciškajai pedagogikai apibūdinti pasirinko žodį „refrakcija“. Ką jie turi omenyje? Kodėl šiam mokymo metodui paaiškinti taiko fizikos terminus? Kas apskritai naujo ignaciškojoje pedagogikoje šiandien? Pradėkime nuo pradžių.

Dabartinis Jėzaus Draugijos švietimo sekretorius t. José A. Mesa pastebi, kad pirmieji jėzuitai nelaikė savęs mokytojais; jie laikė save piligrimais, tarnaujančiais Bažnyčiai ir žmonijai. Tačiau labai greitai Ignacas Lojola ir jo pirmieji bendražygiai, reaguodami į aplinkybes ir ypač į geradarių prašymus, atrado didelį apaštališkąjį mokyklų potencialą. Jie steigė mokyklas visame pasaulyje ir tapo daugybės jaunuolių mokytojais. Pirmieji jėzuitai dalijosi dvasine patirtimi, kuri keitė žmonių gyvenimus, augino juos dvasiškai. Įsitikinus, kad mokyklos yra ypač veiksmingas būdas dalytis gerąja patirtimi, jiems teko studijuoti pedagogiką ir administravimą. Jėzuitai ieškojo geriausių ingredientų ir receptų ugdymo metodui, atitinkančiam jų dvasinę patirtį. Be to, jie suvokė, kad geras ugdymas reikalauja nuolatinio atsinaujinimo, naujovių diegimo, interpretavimo, atidumo nuolat besikeičiančioms aplinkybėms ir atvirumo.

Šis lankstus požiūris į ugdymą atsispindi įvairiuose Draugijos dokumentuose: *Ratio Studiorum* (1599), „Jėzuitiškojo ugdymo charakteristika“ (1986) ir „Ignaciškoji pedagogika: praktinis pritaikymas“ (1993). Tai mokymas, kaip dėstyti ignaciškuoju būdu ir kaip perteikti mokiniams ignaciškąją pasaulėžiūrą bei vertybes. Viso pasaulio jėzuitų mokyklų pedagogai deda daug pastangų, savo klasėse taikydami ignaciškąją pedagoginę paradigmą (IPP).

2019 m. parengtas naujas dokumentas – „Jėzuitų mokyklos – gyvoji tradicija XXI amžiuje. Tebevykstanti dvasinė įžvalga“. Jis padeda mokykloms įžvelgti konkrečius mūsų laiko iššūkius bei galimybes ir jas apmąstyti. Dokumentas tęsia atsinaujinimo, naujovių diegimo ir vaizduotės sužadinimo procesą, reikalingą šioje permainų epochoje. Pavadinimas puikiai atspindi jo tikslą: atnaujinti gyvą ugdymo tradiciją, kaip toliau vykstančią dvasinę įžvalgą. Gyvoji tradicija nepakeičia ankstesnių dokumentų; ji juos papildo ir atnaujina.

Tarnauti taip,
kaip mokė Kristus

Magis – daugiau, labiau

Įžvelgti prasmę

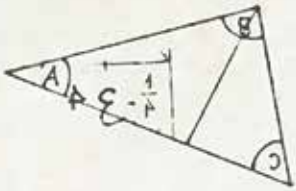

Būti su kitais
ir dėl kitų

Ieškoti Dievo
visuose dalykuose

JĖZUITŲ MOKYKLOS – GYVOJI TRADICIJA XXI AMŽIUJE

Tebevykstanti dvasinė įžvalga

IGNACIŠKOJI PEDAGOGIKA

Praktinis pritaikymas

T. Johnny Go ir Rita J. Atienza šią pedagoginę tradiciją tęsia knyga: „Mokytis refrakcijos principu: XXI amžiaus ignaciškosios pedagogikos vadovas“ (*Learning by refraction: A practitioner's guide to 21st century Ignatian pedagogy*). Jie siūlo naują ignaciškosios pedagogikos paaiškinimą, atitinkantį dabartinį mokinių, mokytojų ir pedagogikos kontekstą.

Kodėl autoriai pasirinko žodį „refrakcija“ ignaciškajai pedagogikai apibūdinti? Šį žodį terminų žodynas apibrėžia taip: „tai [lot. *refractio* – lūžimas, lūžis] šviesos, radijo, garso bangų sklidimo krypties aplinkoje pokytis dėl aplinkos nevienalytiškumo“. Pvz., vanduo laužia šviesos spindulį, todėl vaizdas, atsispindintis vandenyje, yra pakitęs. Taip ir besimokantieji, perleisdami mokomąjį turinį per save, paveikia jį, priklausomai nuo savo individualybės. Tikram mokymuisi neužtenka atspindėti turinį lygiai tokį patį, kokį gavo, bet reikia priimti atsižvelgiant į savąjį kontekstą. Mokiniai turi eksperimentuoti, tyrinėti, analizuoti, remdamiesi gautu grįžtamuoju ryšiu. Tai savęs koregavimo procesas, kuris yra itin svarbus mokymuisi. Be to, žodis „refrakcija“ tarpusavyje derina dvi ignaciškosios pedagogikos sudedamąsias dalis – refleksiją ir veiksmą. Mokiniai turi apmąstyti mokomąjį dalyką, į jį gilintis ir taikyti tai, ko išmoko, realiame gyvenime. Todėl tikras mokymasis, kai įsisavinamas mokomasis turinys, keičia mokinį.

Ši knyga, kol kas išleista tik anglų kalba, yra priemonė ir šaltinis visiems, kurie šiandien domisi ignaciškąja pedagogika. Ji padeda atskleisti ignaciškojoje pedagogikoje glūdintį potencialą keisti gyvenimus tų, kurie mokosi. Turime vilties, kad šis leidinys pasirodys ir lietuviškai.

Džiugina tai, kad lietuvių kalba pavyko išleisti jau minėtą dokumentą „Jėzuitų mokyklos – gyvoji tradicija XXI amžiuje“. Juo atsiliepiama į spartėjančius pokyčius, su kuriais šiandien susiduriame, ir gilinamasi, kokie yra jėzuitų mokyklų tapatumo ženklai, kas šiandien jėzuitų mokyklą daro jėzuitišką. Tame pačiame leidinyje pakartotinai pristatomas dokumentas „Ignaciškoji pedagogika: praktinis pritaikymas“, supažindinantis skaitytoją su pagrindiniais ignaciškosios pedagogikos bruožais. Manau, kad tai labai svarbi priemonė Lietuvos jėzuitų mokyklų mokytojų ugdymui pagal ignaciškąją tradiciją.

Ignaciškajai pedagogikai skirto seminaro Barselonoje dalyviai

Dr. Liudas Jovaiša

Lietuvos jėzuitai: tautybės ir kalbos

Epizodiškas Lietuvos jėzuitų priklausymas Austrijos (1569–1574), Lenkijos (1574–1608) ar Vokietijos (1923–1936) provincijoms leidžia numanyti, kad šiais istorijos laikotarpiais lietuviai ar iš Lietuvos kilę jėzuitai turėjo gyventi ir dirbti kartu su svetimšaliais, tačiau galvodami apie savarankišką provinciją 1608–1773 m. ir 1936–2021 m. turėjusius Lietuvos jėzuitus, ko gero, įsivaizduojame šią struktūrą kaip itin homogenišką ir tvirtai suaugusią su šiuo kraštu. Vis dėlto didesnės ar mažesnės kalbų ar kultūrų ir tautų įvairovės Lietuvos jėzuitų provincijoje būta bemaž visą laiką.

Jėzuitų kūrimasis Lietuvoje (XVI a. pabaiga – XVII a. 1 pusė)

Pirmieji Jėzaus Draugijos nariai, įkėlę koją į Lietuvą, buvo nelietuviai. 1555 m. Vilniuje apsilankė italo (?) t. Gotfrido Cervati lydimas ispanas t. Alfonsas Salmeronas, vienas iš šv. Ignaco pirmųjų bičiulių. 1569 m. Vilniuje apsistojusių pirmosios 4 jėzuitų grupelės vyresniuoju tapo Baltazaras Hostounskis iš Bohemijos; drauge su juo Vilniuje liko iš Nyderlandų kilęs kunigas Andriejus Bokacijus ir du lenkai – studentas Joakimas Petronelis ir brolis Andriejus Zaleskis. 1570 m. įkurtos Vilniaus jėzuitų kolegijos rektoriumi paskirtas lenkas Stanislovas Varševickis, o jos pirmąjį personalą sudarė 9 tautybių Draugijos nariai – lenkai, vokiečiai, po vieną čeką, austrą, kroatą, belgą, škotą, anglą, airį... Pirmasis į Draugiją įstojęs lietuvis buvo brolis Paulius Vaicekavičius, siuvėjas (1570 m. rugsėjį Vilniuje); pirmojo lietuvio kunigo (t. Jono Kumelio) šventimų teko laukti iki 1580 metų. Iki pat Lietuvos provincijos susikūrimo 1608 m., taip pat ir kurį laiką po jo, didesnę jos personalo dalį sudarė nevietiniai (ne iš Abiejų Tautų Respublikos kilę) Draugijos nariai.

Svariai pasižymėjusių tėvų jėzuitų Lietuvai davė Ispanija. Tėvas Pranciškus Sunieris, kaip Lenkijos jėzuitų vyresnysis, vadovavo Jėzaus Draugijos kūrimuisi Vilniuje. Filosofiją ir teologiją Vilniaus universitete dėstė net 6 ispanai; trys iš jų (Garsija Alabianas, Mykolas Ortizas ir Benediktas de Soksas) ėjo ir rektorių pareigas, o tėvams G. Alabianui ir Antanui Arijui 1583 m. buvo suteikti pirmieji Vilniaus universiteto istorijoje daktarų (teologijos) laipsniai. Reikšminga buvo ir iš Anglijos kilusių jėzuitų grupė. Jokūbas Bosgreivas dėstė matematiką Vilniaus kolegijoje, o vėliau, išvykęs į tėvynę, buvo suimtas ir pasmerktas myriop; tik karaliaus Stepono Batoro užtarimu paleistas į laisvę galėjo grįžti į Abiejų Tautų Respubliką. Ričardas Singltonas Vilniaus universitete dėstė dogminę teologiją, o Adomas Brokas žinomas kaip ilgametis moralinės teologijos profesorius ir Vilniaus universiteto rektorius. Be jų, ankstyvaisiais Lietuvos jėzuitų provincijos gyvavimo metais sutinkame vieną kitą italą (Vilniaus kolegijos-universiteto rektorius Mykolas Salpa, provincijolas Augustinas Vivaldis); švedas Laurynas Bojeris paskelbė Jono Karolio Chodkevičiaus pergalę Salaspilio mūšyje (prieš tėvynainius švedus!) šlovinančią poemą „Karolių mūšis (Karolomachija)“; išvarytas iš Rygos, Vilniaus kolegijoje

mirė ir atminimo lenta Šv. Jono bažnyčioje buvo įamžintas tėvas Laurynas Norvegas – viena žymesnių Reformacijos ir Kontrreformacijos laikų Norvegijos istorijos figūrų.

Lietuvos jėzuitų provincija (1608–1773): tautybės ir kalbos

XVII–XVIII a. kandidatų į Lietuvos jėzuitų provinciją, kilusių ne iš Abiejų Tautų Respublikos ar jai pavaldžių teritorijų, buvo nedaug. Vis dėlto XVIII a. viduryje Vilniuje į Jėzaus Draugiją įstojo ne vienas užsienietis, neretai – dailininkas ar architektas: 1736 m. – tėvas Ignacas Doretti iš Prahos (tapytojas, kuriam priskiriama naujokyno Vilniuje refektorių puošianti sienų tapyba); 1739 m. – brolis Mykolas Schickas iš Bavarijos (skulptorius, puošęs Šv. Jono bažnyčią Vilniuje) ir brolis Fridrikas Juozapas Obstas iš Bohemijos (dailininkas, darbavęsis ne vienoje Lietuvos provincijos jėzuitų bažnyčioje); 1759 m. – tėvas Jonas Mattekieris iš Bohemijos (architektas, sukūręs dabartinį Kauno rotušės pavidalą). 1761 m. į Vilniaus universitetą dėstyti matematikos atvyko tėvai Jonas Klaudijus Fleuret ir Jonas Rossignolis iš Prancūzijos. Po kelerių metų jie grįžo atgalios, o Lietuvos provincijoje prieglobstį rado keturi kiti 1763 m. Prancūzijoje panaikintos Jėzaus Draugijos nariai – tėvai Petras Gattey, Petras Mettra, Steponas Rousselis ir Liudvikas Verdier.

Dera pastebėti, kad Lietuvos provincija XVII–XVIII a. apėmė įvairių kalbų ir kultūrų arealą – ne vien etnines lietuvių ir žemaičių žemes, bet ir Kuršą bei Latgalą, rusėniškas LDK teritorijas, Prūsijos valstybę ir Lenkijai priklausantį vad. Karališkosios Prūsijos regioną, taip pat Mazoviją ir Palenkę – dalį Lenkijos Karalystės. Tai lėmė, kad provincijos nariai buvo įvairių tautybių – to meto kataloguose išskiriami kaip „lietuvis“, „žemaitis“, „kuršis“, „latgalis“, „rusėnas“, „polesietis“, „mazovietis“, „prūsas“, „varmietis“. Lietuvos provincijos jėzuitų gimtoji kalba galėjo būti lietuvių, žemaičių, latvių, rusėnų, lenkų, vokiečių... Šioje kalbų maišalynėje tėvai ir studentai, matyt, susikalbėdavo lotynų kalba; kasdieniame gyvenime veikiausiai kalbėtasi lenkiškai, mat tą kalbą mokėjo absoliuti dauguma visų provincijos narių – ne vien tėvų ir studentų, bet ir brolių, kurie lotyniškai dažniausiai nekalbėjo. Draugijos panaikinimo išvakarėse, XVIII a. 7 dešimtmetyje, lietuviai ir žemaičiai sudarė maždaug 38–43 proc. provincijos narių; lietuvių kalbą mokėjo tik 27–30 proc. (maždaug kas trečias Lietuvos provincijos jėzuitas). Lietuviškai mokėjo kone visi žemaičiai, tačiau tik apie pusė įsivardijusiųjų lietuviais; be jų, šią kalbą mokėjo dar apie 3–5 proc. Lietuvos provincijos jėzuitų.

XX amžiaus patirtis

1923 m. Kaune atsikūrus jėzuitams, Lietuvos misija buvo pavesta Vakarų Vokietijos (vėliau – Rytų Vokietijos) provincijai, o daugelis pirmųjų tėvų ir brolių jėzuitų buvo vokiečiai. Ilgą laiką jie ėjo ir atsakingąsias (Lietuvos misijos ar viceprovincijos vyresniojo, Kauno kolegijos ir Pagryžuvio naujokyno rektorių, Kauno gimnazijos direktoriaus) pareigas; naujokų formacija ir klierikų studijos paprastai vyko Vokietijos jėzuitų ugdymo įstaigose; kiek vėliau naujokai Pagryžuvyje, be lotynų, mokėsi ir vokiečių kalbos; šia kalba kai kurie dalykai kartais buvo dėstomi ir Kauno gimnazijoje. Kita vertus, Lietuvoje dirbantys vokiečiai jėzuitai rūpinosi išmokti lietuvių kalbą. Pavyzdį čia rodė pirmasis Lietuvos jėzuitų vyresnysis tėvas Kippas. 1923 m. liepos 20 d. atvykęs į Kauną, t. Kippas veikiai pramoko lietuvių kalbos, kurią pats vadino labai sunkia („difficillima“). Jau 1924 m. gegužės 1 d. jis pirmą kartą pasakė pamokslą lietuviškai. Netrukus per Sekminių atlaidus Aukštojoje Panemunėje sakyti pamokslai išgarsino t. Kippą tarp vietos kunigų: „Žiūrėk, tėvas Kippas, nepabuvęs Lietuvoje nė metų, jau taip gražiai lietuviškai kalba“, – stebėjosi jie. 1925 m. kalbą katalikų kongrese pasakiusį tėvą Kippą vienas iš jo dalyvių viešai pagyrė: „Aš norėčiau vadinti t. Kippą savo tautiečiu, nes jis kalbėjo apie Lietuvą, kaip savo tėvynę.“

Tėvo Kippo pavyzdžiu sekė ir kiti į Lietuvą atvykstantys jėzuitai; ne vienam jų teko laikyti valstybinius lietuvių kalbos egzaminus, o kai kurie gavo ir Lietuvos pilietybę. Kauno kolegijoje darbavęsis t. Antanas Fengeris, pakankamai pramokęs lietuvių kalbos, nuo 1926 m. pradžios jau galėjo padėti t. Kippui klausydamas išpažinčių ir sakydamas pamokymus seserims vienuolėms. 1927 m. buvo išleistas t. Fengerio parengtas lietuviškų ir iš vokiečių kalbos verstų giesmių tekstų leidinys. 1935 m. kaip puikiai išmokę lietuvių kalbą buvo įvertinti tėvai Karolis Fulstas, Juozapas Riethmeisteris ir Alfredas Fritzenas; pastarasis išleido lietuvišką knygelę „Kristaus takais. Iš Jėzaus Draugijos gyvenimo“. Kauno gimnazijoje lotynų ir graikų kalbas kelerius metus dėstęs Albertas Bisteris parengė šių klasikinių kalbų vadovėlius lietuvių kalba, kurią buvo spėjęs labai gerai išmokti. Vadovauti Pagryžuvyje kuriamam naujokynui sutikęs t. Paulius Boegneris įsipareigojo, kad atvykęs iš Vokietijos per vienus metus išmoks lietuvių kalbos.

Vokiečių jėzuitai ir jų formaciją patyrę lietuviai jėzuitai, regis, sutarė neblogai, tačiau dėl formacijos ir kultūros skirtumų Lietuvoje neprigijo XX a. 3 dešimtmetyje Kaune kurį laiką darbavęsi lietuvių kilmės jėzuitai, atvykę iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Dar sudėtingesnis – nepageidautinas (ar net netoleruotinas) – atrodė sugyvenimas su lenkiškos tautinės tapatybės bendrabroliais. Būtent dėl to kai kurie lietuviai jėzuitai nebuvo patenkinti Stanislovo Rimkevičiaus, užaugusio lenkiškos kultūros aplinkoje, priėmimu į tą pačią provinciją. Kita vertus, ir pats t. Rimkevičius kurį laiką šalinosi lietuvių jėzuitų, vengdamas su jais tapatintis; ši abipusė atskirtis išnyko tik po kurio laiko.

1936 m. įkūrus Lietuvos jėzuitų provinciją ir jos vadovu tapus t. Benediktui Andruškai, kuris neslėpė antipatijos vokiečių jėzuitų kultūrai, gyvenimas Draugijos namuose tapo mažiau vokiškas ir labiau lietuviškas. Pagryžuvyje vakarais imti skaityti žymių Draugijos narių gyvenimai lietuvių kalba, Kaune ir Pagryžuvyje gavėnios metu įvestas „Graudžių verksmų“ giedojimas. Lietuvos jėzuitų gretos dar labiau sulietuvėjo po II pasaulinio karo, vokiečių jėzuitams iš Lietuvos pasitraukus. Iš svetimtaučių joje liko tik vienas latvis – t. Jurgis Čikstė-Šikštėnas. Būtent latviai – tiek senosios, prieškarinės kartos, tiek nauji ir jauni – jungėsi prie Lietuvos jėzuitų XX a. pabaigoje įkurtos Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos. Tikėkimės, kad tinkamai priimama ir puoselėjama tautų, kalbų ir kultūrų įvairovė 2021 m. įsteigtoje Centrinės Europos jėzuitų provincijoje taps jos stiprybės ir vaisingumo šaltiniu.

T. Ignacas Doretti (?). Švč. Mergelė Marija, jėzuitų globėja (1739 m.?). Buv. Vilniaus jėzuitų naujokyno refektorius (dab. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos bibliotekos skaitykla)

Išpildykime KJG svajonę!

2021–2022 mokslo metus Kauno jėzuitų gimnazijos bendruomenė pasitiko drauge su džiaugsmingai prie jos prisijungusiu 21 pirmos pradinės klasės mokiniu. Pradinukai KJG mokomi pagal individualų holistinį metodą, taikant jėzuitų pedagogiką, atsižvelgiant į Lietuvos pradinio ugdymo bendrąją programą ir papildant ją *Pearson Edexcel iPrimary* programos elementais.

Ilgametės KJG svajonės turėti pradines klases nenuslopino net ir akivaizdus erdvių trūkumas. Esamose KJG patalpose jų įrengti nebuvo galimybės, todėl kol kas patalpos pradinukams nuomojamos Kauno senamiestyje, Pilies g. 4 esančiame pastate. Deja, jame nėra galimybės organizuoti maitinimo, todėl mokinukams kasdien tenka eiti iki pagrindiniame gimnazijos pastate esančios valgyklos ir ten paskubomis papietauti pagal griežtai numatytą grafiką. Kartais keliauti tenka ir lyjant lietui ar pučiant žvarbiam vėjui.

Nuomojamame pastate vietos vienos klasės ugdymui kol kas pakanka, tačiau kitais mokslo metais ir ateityje, planuojant turėti daugiau pradinių klasių, erdvės trūkumas bus akivaizdus, o organizuoti maitinimą taps dar sudėtingiau.

Atsižvelgiant į tokią situaciją, rengiamas savų patalpų pradinei mokyklai projektas, numatant rekonstruoti buvusias dirbtuves, esančias Aleksoto g., tarp Perkūno namo ir jėzuitų vienuolyno. Dirbtuvių rekonstrukcijos į mokymo paskirties pastatą priešprojektiniams pasiūlymams gautas pritarimas iš Kultūros paveldo departamento, pagal privalomą projekto viešinimo procedūrą dokumentai pateikti Kauno miesto savivaldybei. Rekonstruotose patalpose numatoma įrengti 5 kabinetus pradinukams. Erdvė bus jiems pritaikyta – jauki, šviesi, su moderniomis technologijomis klasėse, visai šalia valgyklos, kad pradinukų ugdymas būtų džiugus procesas ir jiems, ir jų mokytojams. Čia patogiai mokytis galės per 100 mokinių.

Atvėrusi duris pradinukams, KJG užtikrina galimybę užauginti vertybiškai stiprų, atvirą, savo žiniomis gebantį kurti geresnį pasaulį ateities žmogų. Vienos dosnios rėmėjos dėka didžiąją dalį lėšų šiam projektui įgyvendinti jau turime, tačiau statybų kainoms Lietuvoje augant nevaldomu greičiu, to tikrai nepakaks.

Labai kviečiame jus palaikyti šį KJG užmojį ir paremti naujų patalpų rekonstrukcijos projektą. Tik dėl jūsų jautrumo ir dosnumo galime tinkamai vykdyti jėzuitų švietimo misiją!

Paramos gavėjas: Lietuvos jėzuitų provincija
Didžioji g. 34, LT-01128 Vilnius
Juridinio asmens kodas 191893936
AB SEB banko kodas: 70440, BIC (SWIFT) – CBVILT2X
Sąsk. nr. LT34 7044 0600 0112 3231
Mokėjimo paskirtis: KJG pradinei mokyklai
Telefonas pasiteirauti +370 5 212 17 15

Jėzuitai 2021 1

Išeina tris kartus per metus

Leidžia VšĮ Jėzuitų ekonomo tarnyba
Didžioji g. 34, LT-01128 Vilnius

Vyr. redaktorius
Vidmantas Šimkūnas, SJ

Redaktorė
Jūratė Grabytė

Dailininkė
Jūratė Karašauskienė

Stilistė
Eglė Gudavičienė

Tiražas – 1 tūkst. egz.

ISSN 2783-6150

9 772783 615009

www.jezuitai.lt